

เทศน์ที่ธรรมศาสตร์รังสิต ครั้งที่ ๒ ไฟล์ ๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๑

ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

คนถามปัญหามันไม่อยู่ แล้วมันจะตอบให้ใครฟัง เจ้าของปัญหามันไปไหน (หัวเราะ) คนถามปัญหาไม่อยู่เว้ย ไม่มีอะไรนะ มา ใครมีเอามาก่อนเลย ปัญหาดีๆ ปัญหาเดียวนะ พูดถึงเย็นเลย เวลาคนมีสติละตั้งนี่นะชีวิตมันควบคุมได้ เวลาคนเปลอ ถ้าคนเปลอเรือ การเปลอของเขาเห็นใหม่ การเปลอของเรา การเปลอของชีวิตเรา เราหลงไปในชีวิต

ถ้าเราหลงไปในชีวิตนะ เราจะเพลินไปกับโลก ทำไมบอกว่าเวลาเราอยู่กับโลก ไม่ใช่โลกเธอ เราอยู่กับโลกมันก็เป็นโลกนะ อยู่กับโลกเป็นโลก แต่ถ้ามีสติเราเป็นธรรมนะ อยู่กับโลกโดยเราไม่ติดโลก อยู่กับโลกโดยไม่ติดโลกมันทำให้เราได้สร้างประโยชน์จากภายใน ถ้าสร้างประโยชน์จากภายในมันจะเป็นประโยชน์กับตนเอง

ถ้าเราไม่ได้สร้างประโยชน์จากภายในนะ แล้วไปทำงานกับโลก มันเป็นประโยชน์ภายนอกประโยชน์ภายในอย่างไร? ประโยชน์ภายนอกเห็นใหม่ ประโยชน์ภายนอกคือทำของเรา ทำธุรกิจการค้า ทำเรื่องโลกๆ เป็นของเรา

ถ้าประโยชน์ภายในของเราละ ประโยชน์ภายในเราแค่ตั้งสติ เรานึกถึงชีวิตของเรา ถ้าเรานึกถึงชีวิตของเรา ชีวิตเราจะมีคุณค่า มีคุณค่านะ เวลาเรากำหนดมรณานุสติเห็นใหม่ เราจะเห็นคุณค่าของชีวิตเลย เห็นคุณค่าของชีวิตว่าชีวิตนี้เป็นอย่างไร แต่เวลาเราไม่ได้กำหนดมรณานุสติ แต่เราทุกข์ในโลก

เวลาเราทุกข์ในโลกนะ เราทำหน้าที่การงานต่างๆ เราแสวงหา เรามีอาชีพต่างๆ ของเราเห็นใหม่ เราทำลงไปมันเศร้าสร้อยหงอยเหงาของโลกนะ มันเศร้าสร้อยหงอยเหงาเห็นใหม่ มันไม่รู้ต้นสายปลายเหตุ มันมืดแปดด้าน มันมืดไปหมดนะ ที่มาก็ไม่รู้จัก ที่อยู่ในปัจจุบันก็ไม่ได้รู้จัก แล้วที่จะไปข้างหน้าก็ไม่ได้รู้จัก ไม่ได้รู้จักไง เห็นใหม่ คนหลง หลง

ในชีวิตของตัวเองไง แล้วก็ว่าเกิดมาในปัจจุบันนี้ไม่รู้จักที่ไปที่มาแล้วชีวิตนี้คืออะไรก็ไม่รู้ แล้วจะตายไปกันที่ไหนก็ไม่รู้ แล้วอยู่ในปัจจุบันก็ไม่รู้ นี่คนไม่มีที่พึ่ง ถ้าคนมีที่พึ่งเห็นใหม่ เราเกิดเป็นชาวพุทธ เรามีศาสนาเห็นใหม่

ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ถ้าศาสนาแห่งปัญญา ปัญญาอะไร? ปัญญาของเขา ปัญญาโลกๆ ถ้าปัญญาโลกๆ เห็นใหม่ คุณคนที่มีเขาวปัญญาณะ เขามีเขาวนปัญญา เขาคิดได้หลายชั้นหลายซ้อน แต่เขาคิดเพื่อประโยชน์ของเขา ถ้าเขาเอาประโยชน์ความคิดอย่างนั้นประโยชน์เพื่อโลกณะ เขาจะได้บุญกุศลมหาศาลเลย เห็นใหม่ แต่ความคิดว่าเพื่อเขาหรือเพื่อเราเท่านั้นเอง ถ้าเพื่อเขา เพื่อเรานี้เราทำได้ ถ้าเพื่อเขานี้ทำไม่ได้ ความคิดดีๆ นี่เก็บไว้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา สิ่งที่เป็นศาสนาเห็นใหม่ พระโพธิสัตว์แสวงหามาขนาดไหน แล้วเวลาอยากจะทำอะไรสัตว์ขันธ์สัตว์ ไม่ใช่เก็บไว้ นะ พยายามจะเผยแผ่จะวางธรรมวินัยไว้เหมือนพยายามวางทางก้าวเดินให้เราไว้ เพื่อจะให้เราพ้นจากทุกข์ พ้นจากทุกข์นะ

คนมั่งมีศรีสุขคนไหน คนที่มีสมบัติมากขนาดไหน แต่เวลาเขาทุกข์ในใจของเขา ไม่มีใครช่วยอะไรเขาได้เลย ไม่มีอะไรช่วยเขาได้เลย เขาแบกรับภาระหนักหน่วงไว้ในหัวใจมหาศาลเลย แต่ถ้าเรามีความสุขนะ เรามีความสุข เราเข้าใจในชีวิตเห็นใหม่

ชีวิตนี้ไม่อด ไม่ทุกข์ ไม่ยาก ไม่อดอยากจนไม่มีจะกิน ไม่มีจะไร้หรือ มั่นก็ใช้มันอยู่ไปประสาเรา ช่วยเหลือเจือจานกันได้ ชีวิตนี้พอประทังกันไปได้ แต่เวลาความทุกข์ในหัวใจมันหาทางออกกันไม่ได้เห็นใหม่

แต่ถ้าเราตั้งสติ เรามาย้อนกลับมาเห็นใหม่ ธรรมะเป็นเครื่องจูงใจ ธรรมะเป็นที่ เป็นอาหารของใจ ถ้าเรามีธรรมในหัวใจขึ้นมา เรามีหลักมีเกณฑ์นะ ชีวิตเป็นอย่างนี้นะ มีเริ่มต้น มีท่ามกลางและมีที่สุด เราต้องถึงที่สุดทุกๆ คนนะ ทุกๆ คนต้องถึงที่สุดนะ ชีวิตนี้ถึงที่สุด เราต้องไปถึงที่สุด เราไปถึงที่สุด มันก็ต้องไปตามกระแส ไปตามกรรม แรงดันพัดผ่านไป แต่จะมีสติเห็นใหม่

คุณเวลาสวะมันไปตามน้ำ มันไม่มีใครขึ้น มันไหลไปตามแรงของน้ำ มันไหลมันไปเกาะเกี่ยวสิ่งใด มันจะไปรอดไม่รอดเห็นใหม่ มันต้องติดอยู่ที่นั่น น้ำแห้งแล้วมัน

จะโดนแคดเผา มันจะผูกพันไปอย่างนั้น เราปล่อยชีวิตเราไปอย่างนั้นหรือ ถ้าชีวิตของเรา
นะ เรามีการควบคุม เรามีสติสัมปชัญญะ เราใช้ชีวิตของเราด้วยประโยชน์ของเราเห็น
ใหม่ ประโยชน์ของเรานะ ประโยชน์ของเราคือบุญกุศลในใจของเรา

ถ้าเราภาวนาของเรานะ มีสติสัมปชัญญะของเรา มันเห็นนะ มันสลดจริงๆ มัน
สลดสังเวชกับชีวิตเหมือนกับเราเลยแหละ คุณค่าชีวิตนี้ใช้เวลาไปเปล่า ใช้เวลาไปเปล่า
ใช้เวลานะ เราว่าเป็นประโยชน์กับเรา เราเกิดมาแล้วมันต้องเกิด เพราะอะไร? เพราะจิต
เป็นอวิชชา จิตเรานี้มันต้องเกิดโดยธรรมชาติของมัน แต่เกิดมาแล้วคนที่มีโอกาสได้พบ
พุทธศาสนา ได้พบพุทธศาสนาแล้วสนใจในศาสนาใหม่?

เกิดมาพบพุทธศาสนา แต่ไปถือศาสนาผี ไปอ่อนนอนกัน ต้องการอ่อนนอน
ต้องการเอาของให้ ต้องการเอาสิ่งที่เป็นทิพย์เห็นใหม่ สิ่งที่ว่าได้มาโดยบุญกุศล บุญกุศล
มันเป็นจังหวะและโอกาสนะ อำนาจวาสนาของคน จังหวะและโอกาสคืออำนาจวาสนา
ของคน ถ้ามีอำนาจวาสนาขึ้นมาโอกาสนั้นจะมาถึงเรา เราทำอะไรมันจะประสบความสำเร็จ
ความสำเร็จ

ถ้าโอกาสวาสนาไม่มาถึงเรา เราคิดได้ก่อนเขา เราคิดได้ล่วง คิดได้ก่อนตลาด
ส่วนต่างๆ เห็นใหม่ เราคิดจนเราหมดกำลังแล้วตลาดเขาถึงเห็นผลประโยชน์จาก
ความคิดของเรา เห็นใหม่ ถ้ามันไม่มีวาสนามันจะขาดตกบกพร่อง มันจะไม่สมดุลของ
มัน มันจะขาดๆ เกินๆ แต่ถ้าเป็นประโยชน์ของเรานะ ประโยชน์มันตรงตัวกับเรา มัน
เป็นไปได้ตามความปรารถนา ตามความปรารถนานะ ความปรารถนาของโลก

แต่ถ้าความปรารถนาของธรรมละ สิ่งที่เป็นความปรารถนาของธรรม เราสร้าง
บุญกุศลของเรามา มันให้เราฉุกคิด ความปรารถนาของธรรมมันมีสติ มันถามตนเอง เรา
จะไปไหน? ชีวิตนี้เกิดมาจากไหน? ท่ามกลางนี้ เกิดมาแล้วเราทำอะไร? แล้วต่อไปถึง
ที่สุดมันจะไปถึงที่ไหน แล้วถึงที่สุดแล้วมันหมดโอกาสนะ

ดูเวลาคนทำร้ายตัวเอง เวลาตายไปเห็นใหม่ ต้องทำอย่างนั้นอีก ๕๐๐ชาติ ด้วย
การขาดสติ ทำลายตัวเองไปมันต้องไปทำซ้ำทำซากอยู่อย่างนั้นเห็นใหม่ ทำซ้ำทำซาก
มันเกิดจากอะไร? มันเกิดจากกรรม กรรมนิมิต

เวลาคนใกล้จะตายจะเห็นกรรมนิมิต สิ่งที่ทำมามันบังคับ กรรมนิมิตมันเหมือนเราดื้อน ดื้อนสัตว์เข้าไปตามความปรารถนาของมัน เราเห็นใจ เราเห็นสิ่งนั้นเราหนี เราหนีไปตามทางอย่างนั้น เราไปจนตรอกเห็นใหม่ กรรมนิมิต เราตั้งสติขนาดไหน ถ้ามันทำสิ่งที่ดี เห็นใหม่ กรรมนิมิตก็เป็นกรรมนิมิต ตั้งสติไว้ พอตั้งสติไว้ละสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นมา มันรู้ส่งออก ฐุ่นอกไม่ใช่ฐุ่นใน

ถ้าฐุ่นอกเห็นใหม่ ฐุ่นอกจิตสงบแล้ว จิตที่มันเป็นไปเหมือนเราฝัน เราฝันเห็นต่างๆ ถ้าจิตมันสงบเข้าไปมัน อุคหนิมิต มันเห็นออกไปข้างนอก อุคหนิมิต สิ่งต่างๆ มันเป็นอุปจารสมาธิ ออกรู้ ออกรู้ ออกรู้ สิ่งทีออกรู้มัน ไม่เข้าข้างใน ถ้ามันเข้าข้างในเห็นใหม่ สัมมาสมาธิ ถ้าเข้าข้างในนะมันจะมีความสุข มันจะมีความสุขขึ้นบานของใจ

ถ้ามีความสุขความขึ้นบานของใจเห็นใหม่ ความสุขหาได้ที่นี้ ชีวิตมันเป็นอย่างนี้ชีวิตเป็นอย่างนี้เพราะอะไร? เพราะเรามีศาสนา เรามีครูบาอาจารย์สอนเราเห็นใหม่ ถ้ามีครูบาอาจารย์สอนมามันจะฝังใจ คุณิบางคนละถ้าละลั้งนะ ประกอบชีวิตทางโลก แล้วก็มีครอบครัวก็ต้องดูแลครอบครัว แต่ใจก็อยากออกประพฤติปฏิบัติ ละลั้งละลั้ง หนักก็ไม่ได้ หลังก็ไม่ได้ใจ

สิ่งที่เราทำในปัจจุบันนี้เราต้องทำของเราไป แล้วมีโอกาส เราทำของเราด้วยโอกาส เราแบ่งสันเวลาของเราเองเพราะเราเป็นหนีกรรม กรรมให้เราเกิดมาภาวะแบบนั้น สิ่งที่เป็นไปเห็นใหม่ คุณิเวลาเราเกิดมาแล้วเนี่ยสูงต่ำดำขาวเห็นใหม่ มันเป็นเรื่องของกรรมทั้งนั้น เราได้สร้างรักษาศีลมาดี รักษาศีลมาดี รักษาสมบัติมาดีต่างๆ มันจะเป็นดีของเรา

ถ้าเราทำผิดศีล ทูศีลมาตั้งแต่ก่อนนี้ สิ่งใดเกิดมาก็หกๆ ตกๆ หล่นไป มันถึงเวลา มันเป็นไปอย่างนั้น เวลากรรมมันให้ผล ถ้ากรรมให้ผล สิ่งทีให้ผลเพราะมันเป็นการกระทำของเรา สิ่งนี้มันเป็นสัจจะ เป็นนิรัสัจจะ มันเป็นความจริง มันเป็นความจริงอยู่แล้ว แต่เรามีสิ่งเร้า สิ่งเร้าเราต้องการให้เป็นความปรารถนาของเรา

เราต้องการให้เป็นความพอใจของเรา เราคิดของเราเอง เราทำของเราเอง เราปรารถนาของเราเอง แล้วมันเป็นไปตามนั้นไหม? แล้วเวลามาประพฤติปฏิบัติธรรมก็ยังมีมาคิดปรารถนาในการประพฤติปฏิบัติธรรมอีก ในการประพฤติปฏิบัติเป็นการพอใจของ

เรา เราจะทำให้เป็นพอใจอย่างนั้น มันจะเป็นความพอใจของเราไหม? มันไม่เป็นไปตามความพอใจของเราหรอก มันเป็นไปตามความจริง

ถ้าตั้งสติจริงๆ สมาธิจริงๆ มันก็เป็นตามความจริงที่เป็นสมาธิจริงๆ เป็นสติจริงๆ สติจริงๆ ไม่ใช่สติตัวอักษรนะ ไม่ใช่สัญญาจำมานะ เราสร้างสติจริงๆ เราก็ตั้ง มันเป็นขอนไม้ นะ คูดอนไม้มันตั้งไว้สิ มันไม่หวั่นไหวเลย มันเป็นสติใหม่ มันเป็นขอนไม้ มันไม่ใช่สติ นี่ก็เหมือนกัน นั่งเป็นขอนไม้ สิ่งต่างๆ ไม่มีสติสัมปชัญญะเลยว่าเป็นสติ ความคิดว่าเป็นสติ เราคิดว่าสติ ไม่ใช่เป็นสติจริงๆ

ถ้าสติจริงๆ มันระลึก รู้ ระลึกรู้อยู่ตลอดเวลา สติเกิดจากจิตไม่ใช่จิต ถ้าสติเป็นจิตนะจิตเรามีตลอดเวลา สติเราต้องมีตลอดเวลา เราจะไม่พลั้งพลอเลย นี้อยู่ๆ เราก็พลอตกๆ หล่นๆ ของเราไปตลอดเวลา เพราะอะไร? เพราะเราขาดสติ ถ้าขาดสติ เราฝึกของเราเห็นใหม่ เราฝึกฝนของเรา เราพยายามฝึกของเรา คนสติสั้นสติยาว

สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นมามันเกิดขึ้นมาจากการกระทำของเรา นะ จากการกระทำคือจากกรรมของเรา ถ้าเรากรรมดีมันมีสติสัมปชัญญะ มันปรารถนาสิ่งที่ดีๆ ความปรารถนา ความตั้งใจของเราเห็นใหม่ สิ่งนี้มันเป็นความรู้สึกเป็นความคิดนะ เด็กบางคนมันคิดดีๆ เห็นใหม่ มันคิดพูดอะไรออกมา เราคิดว่าเด็กมันคิดได้ขนาดนี้เชียวหรือ ทำไมมันคิดได้ล่ะ?

บางอย่างเด็กมันคิดได้ บางอย่างมันพอใจได้ มันคิดของเขามันออกมาจากหัวใจนะ นี่ความคิดของเราก็เหมือนกัน ถ้าความคิดมันออกมาจากใจของเรา ถ้ามันคิดแต่สิ่งที่ดีๆ ในการกระทำที่ดีเห็นใหม่ ในการที่ตีผลการตอบสนองที่ดี ดีคืออะไร? ดีคือกุศล บุญกุศล บุญกุศล ถ้าสิ่งที่มันไม่พอใจล่ะ มันขัดแย้งล่ะ มันขัดแย้งกับใจของเรา ก่อน ในใจของเรามันขัดแย้ง มันขัดแย้งมันมีปมในใจ

แล้วเวลาคิดออกมาทำออกมามันก็ขัดแย้ง ขัดแย้งจากข้างใน ขัดแย้งจากข้างนอก ข้างนอกขัดแย้งจากข้างนอกออกไป เห็นใหม่ ข้างนอกมันก็เป็นเรื่องสังคมมันก็เป็นเรื่องของโลกไป เรื่องของโลกเห็นใหม่ มันเป็นความเห็นจากโลกๆ ถ้ามันเป็นความเห็นของเรา

มันถึงที่เราเกิดมาในพุทธศาสนา เรามีสติสัมปชัญญะ เราหาประโยชน์กับเรา เราทำประโยชน์เพื่อเรา ถ้าเราทำประโยชน์เพื่อเรามันเป็นประโยชน์กับเรานะ ประโยชน์จริงๆ สมบัติใช้ใหม่ สมบัติที่เป็นนามธรรม สมบัติที่เป็นอริยทรัพย์ ไม่ใช่สมบัติจากภายนอก สมบัติจากภายนอกมันเจือจางกันได้ ช่วยเหลือเจือจางกันได้

แต่อริยผล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้ทางนะ เป็นผู้ที่ชี้ทางให้เราก้าวเดิน ถ้าเราเห็นประโยชน์แล้วเราก้าวเดินตามนั้น เราจะได้ประโยชน์กับเรา ถ้าเราไม่ก้าวเดินตามนั้นเห็นใหม่ มันขัดแย้งในใจ แล้วมันเหนียวรั้งด้วย เหนียวรั้งเห็นใหม่ กิเลส มันจะเหนียวรั้ง มันจะมีจริงหรือ? มันจะเป็นไปได้หรือ? อันนี้เป็นธรรมดาตินะ

ครูบาอาจารย์มากเลย เวลาประพฤติปฏิบัติไปมันลึกลงเลย อ่านธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เชื่อ มันเชื่อ แต่มันมีส่วนที่ไม่เชื่อ มันมีส่วนที่ไม่เชื่อคือ อวิชชา ความลึกลงเลย ความลึกลงเลยอันนี้มันทำให้เราโง่ ถ้าความลึกลงเลยมันเกิดมาจากเรา แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติเข้าไป ถ้ามันไปเห็นความจริง มันจะไปลึกลงเลยที่ไหนเพราะคนมันรู้จริงเห็นจริง

ถ้าคนรู้จริงเห็นจริงเห็นใหม่ มันไม่มีความลึกลงเลย นี่ถ้าเกิดเรายังปฏิบัติไม่ถึงรู้จริง ความลึกลงเลยมีเป็นธรรมดา พอมีเป็นธรรมดาคำการต่อสู้ การต่อสู้ตัวนี้ เห็นใหม่ ๕๕.๕๕ มันเกือบจะได้ เกือบจะได้ตลอดเวลานะ กิเลสมันร้ายนัก คูสิ เห็นใหม่ เราติดคิด

ติดคิดต้องทำดีก่อน ถ้าไม่ทำดีเราเป็นคนไม่ดี ถ้าทำดี ทำดีเป็นความดี ความดีก็ไปติดคิด ถ้าไม่ได้ทำทุกข้อก็ไม่ได้ทำมันเป็นความเดือดร้อน ถ้าเป็นความเดือดร้อนเห็นใหม่ เราทำของเรา ทำของเราเป็นความเคยชิน ถ้าความเคยชินนะ สิ่งที่มีมันสุขวิสัยก็คือสุขวิสัย

คนเรามันถึงกาลเวลามันสุขวิสัยนะ ถ้าสุขวิสัยก็ปล่อยวางมันซะ สิ่งนั้นมันเป็น การสุขวิสัย เราทำสิ่งที่ทำได้ เราทำสิ่งที่มันเป็นไปได้ ทำสิ่งที่มันพอเป็นไปได้เห็นใหม่เพราะเรามีอำนาจวาสนาเท่านี้ บารมีใหญ่ บารมีไม่ต่างกันนะ แต่ความรู้ ความสะอาดบริสุทธิ์เท่ากัน

ถ้าความสะอาดบริสุทธิ์เท่ากัน เราทำเพื่อความสะอาดบริสุทธิ์ของเรา สิ่งที่มีมันเป็นประโยชน์กับเราอยู่ที่นี้ สิ่งที่เป็นประโยชน์กับเรานะ เราเห็นประโยชน์ความจริงของ

เรา ประโยชน์ความจริงของเรา เราทำของเรา ใครจะว่าดิฉันนิทาน เรื่องของเขานะ โลกนี้ คนรักเท่าฝันหนังคนซังเท่าฝันเสือ ไม่มีหลอกที่โลกนี้เขาจะเห็นคิดเห็นงามไปกับเรา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้ในธรรมพระไตรปิฎกนะ คนที่โดน โลกธรรมในโลกนี้ ที่โดนแรงเสียดสี ไม่มีใครแรงเท่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นแม่ทัพ เป็นแม่ทัพนะ เป็นผู้บุกเบิก เป็นผู้วาง ธรรมและวินัยอันนี้ไว้

ในเจ้าลัทธิต่างๆ เห็นใหม่ ๒,๕๐๐ ปี โลกนี้มันเป็นล้านๆ ปี สะสมมาทั้งนั้น สิ่งที่เขายึดถือยึดถือกันมา สังคมเก่าเขามีอยู่แล้ว แล้วสิ่งที่เราแทรกขึ้นมาเห็นใหม่ แล้ว ปฏิเสธเขาหมดเลย ปฏิเสธพระเจ้า ปฏิเสธทุกอย่าง ปฏิเสธเทวดา ปฏิเสธอินทร์พรหม ทั้งหมด ปฏิเสธทั้งหมดเลย

ขณะที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม บุปเพณิวาสนาสติญาณ เวลา เทศน์ธัมมจักกฯ เทวดาส่งขึ้นไปเป็นชั้นๆ เห็นใหม่ ใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นนะ ทั้งรู้ทั้งเห็น แต่ในโลกสังคมของมนุษย์ ในเจ้าลัทธิต่างๆ เขาว่าเขาเห็นก็มี เขาเชื่อก็มี บางศาสนาก็เชื่อว่ามีนรกสวรรค์ บางศาสนาก็ปฏิเสธ เจ้าลัทธิต่างๆ เขาเห็นตามแต่ เห็นแต่จิตนอก จิตนอกคือจิตที่เขาว่าเขาเห็นของเขาตามที่ว่ารู้ลึกรู้ต้นได้ต่างกัน

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้รอบ รู้รอบ สิ่งนี้มีอยู่เห็นใหม่ รู้รอบว่าสิ่งนี้ มีอยู่ แล้วเวลาเทศนาว่าการถึงเทวดา อินทร์ พรหม สำเร็จเป็นแสนๆ อย่างนี้ แต่เวลามา พูดกับมนุษย์ มนุษย์ไม่เชื่อ มนุษย์ไม่เชื่อเห็นใหม่ สิ่งต่างๆ โลกธรรม ๘ ทั้งข้างคนมาเอ็ด มาว่าขัดขวางไปทุกอย่าง อย่าง

สิ่งที่เขาจะล้มศาสนา เขาต้องล้มหัวหน้าก่อน ล้มแม่ทัพก่อน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่าโลกธรรม ๘ ในโลกนี้ไม่มีใครโดนเสียดสีแรงเท่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพระเราทอดยเห็นใหม่ คติธรรมอย่างนี้มันเอามาเป็น ประโยชน์กับเราได้ เอามาเป็นประโยชน์กับเราเพื่อประโยชน์กับเรา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าของศาสนา มีฤทธิ์ มีเดชนะ เวลามิฤทธิ์ ทำอย่างไรก็ได้ ทำไม่ถึงไม่ทำ เพราะเมตตากรุณา เมตตากรุณานะ ถ้ารู้สัตว์ขันธ์แล้ว รู้สัตว์ขันธ์แล้ว เราที่จะรู้สัตว์ขันธ์แล้ว ถ้ารู้สัตว์ขันธ์แล้วไม่ได้ สิ่งนี้มันเป็นกรรมของ

สัตว์ มันเป็นความเห็น เป็นมุมมองในหัวใจ ถ้ามุมมองในหัวใจเขาเป็นอย่างนั้น เราจะไป
 ฟืนทำไม เราไปฟืนมันไม่เป็น มันเป็นโทษกับเขานะ

คุณความนิ่งอยู่ของพระอริยเจ้า พระอริยเจ้านิ่งอยู่ รู้ถึงความรู้สึกของเรา
 ความคิดของเรา เมตตาเขา แล้วถ้าเป็นพระอริยะเจ้าเห็นใหม่ แล้วเราทำสิ่งใดที่ทำให้เขาดี
 เตียน ถ้าเขาดีเตียน เขาทำกรรมของเขา เราควรไหม เราไม่ควร ความเมตตาความสงสาร
 ไม่อยากให้เขาได้บาปได้กรรมหรือ

แต่ถ้ามันเป็นกิเลสตัณหาของเขา เขาอยากทำของเขา พุคขนาดไหนเขาก็ไม่ฟัง คุณ
 ติ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเขาจ้งคนมาว่าจ้งคนมาค่าเห็นใหม่ พระโมค
 คัลลภาวะเป็นขุนพล ในลัทธิต่างๆ เขาปรึกษากัน ศาสนาพุทธยังยืนขึ้นมาได้เพราะใคร?
 เพราะอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา

เพราะพระโมคคัลลภาวะไปสวรรค์มาไปอะไรมานแล้วมายืนยันเห็นใหม่องค์
 สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าการันตีว่าจริงๆๆ แล้วต้องทำลายพระโมคคัลลภาวะก่อน
 เห็นใหม่ กรรมเก่ากรรมใหม่มันมาสมคูลกันตลอดเวลา

กรรมเก่ากรรมใหม่ พระโมคคัลลภาวะมีฤทธิ์มีเดช รู้ไปหมด ใครจะมาทำอะไร
 เหาะหนีๆ ตั้งหลายหน แล้วมาพิจารณาว่ามันเป็นเพราะเหตุใด? กรรมเก่าไร กรรมเก่าที่
 ได้เคยทำมาดาไว้ เคยทำแม่ไว้เห็นใหม่ พ่อแม่นี้มีพระคุณที่สุด แล้วนี่ไปทำพ่อแม่ ไป
 ทำพ่อแม่ไว้เห็นใหม่ กรรมมันย้อนมา แล้วในปัจจุบันเป็นพระโมคคัลลภาวะ สร้างบุญ
 กุศลมา กรรมเก่ากรรมใหม่มันซ้อนกันมา

สร้างบุญกุศลมาได้เป็นอัครสาวกเบื้องซ้าย มีฤทธิ์มีเดชมาก เหาะหนียังได้ ทำ
 อะไรก็ได้ แต่ถึงที่สุด กรรมของเรา เพราะเราสร้างของเราเอง เหาะหนี ทำหนี ทำฤทธิ์
 ไล่เขาก็ได้ อะไรก็ได้ แต่ทำไปเห็นใหม่ ไม่ทำเพราะมันถึงเวลา ถึงวาระ ให้เขาทุบจน
 ตาย ทุบจนตายนะ

แล้วคนทุบตายรวมด้วยฤทธิ์เห็นใหม่ ด้วยฤทธิ์ คนเราเจ็บปวดมีอาการ หัวใจมัน
 จะทำสมาธิได้ไหม? เวลาเราวิตกกังวลเราจะทำจิตสงบของเราได้ไหม ขนาดเขาทุบจน
 แผลง ใจเป็นปกติ ไม่หวั่นไหวเลย รวมขึ้นมาให้เป็นพระโมคคัลลภาวะเหาะไปลาองค์
 สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วกลับมาที่เดิม คลายฤทธิ์ออก

เวลากษัตริย์เขาให้สืบสวนเห็นใหม่ว่าใครเป็นคนทำ มันเป็นนักเลงพื้นบ้าน เวลาไปทูลพระโมคคัลลานะเสียแล้ว ได้ค่าจ้างมา ไปกินเหล้ากัน พอเมาเหล้าเมาขึ้นมา พูดโอ้อวดกัน เขาก็เลยมรณะตายเหมือนกัน มันก็คนพื้นๆ สิ่งที่ได้ สิ่งที่มีฤทธิ์เดชนี้ทำได้ แต่ไม่ทำ ทำฤทธิ์เดชเห็นใหม่

ฤทธิ์เดช เวลาพระโมคคัลลานะแสดงออกมา แสดงฤทธิ์ แสดงเดชเพื่อโน้มน้าวเพื่อทูล เศรษฐี มหาเศรษฐี เวลาเขาคิด เขามีวาสนาอยู่ แต่เขาไปติดในสมบัติภายนอก พระโมคคัลลานะเหาะไปเห็นใหม่ เหาะไปทรมานเขา ไปทรมานเขา เวลาเขาให้จริงๆ ไม่เอา

ถ้าจะเอาขนมเบี๋องนี้ไปถวายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นใหม่ ฤทธิ์เดชกลับไปทรมานทิวิมานะของคนให้ทิวิมานะของคนได้เปลี่ยนแปลง เปลี่ยนแปลงมาในมุมมองที่ดี ไม่ได้ไปทำลายคน ทำลายกิเลส ทำลายทิวิมานะของคนเห็นใหม่ ทำให้ทิวิมานะของคนเปลี่ยนความรู้สึกมาได้ ความรู้สึกมาเป็นสิ่งที่ดี

มาเป็นสิ่งที่ดีคือมาแก้ไขตัวเองเห็นใหม่ พอแก้ไขตัวเองได้สัมผัสกับธรรม จิตนี้ ได้สัมผัสกับธรรม เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ธรรมะ ธรรมะคือธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ไปรื้อค้นมา ทำไมต้องรื้อค้น รื้อค้นมาจากไหน รื้อค้นมาจากใจ ใจเวลาเกิดอสังขยญาณ เกิดความเห็นจากภายในแล้วเข้ามาซ้อนทำลายกิเลสเห็นใหม่

สิ่งนี้เป็นกิจในหัวใจ นี่เป็นสัจจะเกิดขึ้นจากหัวใจ แล้วหัวใจ การกระทำของใจอย่างนี้ เอาการกระทำของใจอย่างนี้วางไว้เป็นวิธีการ แล้วเราประพฤติปฏิบัติเข้าไปเห็นใหม่ สิ่งสัมผัสเข้าไป จิตที่มันมีกิเลสตัดหาความทะยานอยาก มันชำระล้างของมัน ถึงที่สุดเห็นใหม่ ธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารื้อค้นขึ้นมา เราปฏิบัติขึ้นมา เรา รื้อค้นขึ้นมาจนเป็นสัจธรรมของเรา

สิ่งที่สัจธรรม จากใจที่เป็นกิเลส จนใจเป็นธรรม ธรรมกับใจเป็นอันเดียวกัน ถ้าธรรมกับใจอันเดียวกันนะ ใจที่มันสกปรกโสโครกมันสะอาดขึ้นมาได้ พอสะอาดขึ้นมา มันเป็นสมบัติของใจดวงนั้น ถ้าเป็นสมบัติของใจดวงนั้น สิ่งที่เป็นธรรมมันมีความสุข วิมุตติสุข สุขเกิดจากหัวใจ สุขเกิดจากภายใน

สมบัติภายนอกเป็นสมบัติภายนอกนะ สมบัติภายนอก เวลาพระเทศนาว่าการเห็นใหม่ ให้เสียสละ ให้เสียสละ สิ่งทีเสียสละ ถ้ามันเสียสละทางโลกๆ เขาก็เสียสละแล้ว เขาไปหวังสิ่งอื่น มันไม่ชอบเห็นใหม่ ตรัสรู้เองโดยชอบ โดยชอบคือไม่เปลี่ยนแปลง ความเข้าใจความสัมพันธ์ของเรามันไม่ชอบ

มันไม่ชอบคือมันจำกรรมมา มันค้นเคากรรมมา พอดันเคากรรมมาเห็นใหม่ มันก็เห็นสภาวะอันหนึ่ง เห็นสภาวะมาจากความเห็นจากภายนอก เห็นใหม่ จิตมันไปสัมผัส จิตมันไปสัมผัส มันไม่เป็นกรรมกับจิตเป็นอันเดียวกัน มันเป็นจิตรู้เขา รู้ข้างนอก รู้ความเป็นไป รู้ความเป็นไปเห็นใหม่ เห็นใหม่มันไม่ชอบ

พอมันไม่ชอบขึ้นมา มันก็เป็นอนิจจัง พอมันอนิจจังมันก็เปลี่ยนแปลง มันไม่เป็ความจริง แต่ถ้าเป็นความชอบ ความชอบ สัจธรรมมันเป็นความจริง ความจริงขึ้นมา มันจะเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร? มันเป็ความจริงของใจอันนั้น ใจอันนั้นมันเป็นอริยทรัพย์ ขึ้นมาจากข้างใน

ถ้าจากข้างในเห็นใหม่ สิ่งนี้มันคงที่คงวานะ มันเป็สมบัติของใจ ชีวิตมันจะมีประโยชน์ ประโยชน์อย่างนี้ ถ้ามีประโยชน์นะ แล้วเวลาธรรมขึ้นมา มันไม่ต้องลงทุนสิ่งใดๆ เลย ลมหายใจเข้าลมหายใจออก ความรู้สึกกายกับใจ สิ่งทีติดกันอยู่ติดที่กายและใจ คนเราติดที่กายและใจนะ

เจ็บไข้ได้ป่วย ต้องหาอยู่หากินก็เพราะเรื่องของร่างกาย เวลามันสุขมันทุกข์ในหัวใจ มันก็เรื่องของใจ ถ้ามันแก้ที่นี้หมด มันแก้ที่อื่นไม่จบ แก้ที่อื่นนะมันเป็นปัจจัย เครื่องอาศัยเท่านั้น ถ้ามาแก้ที่นี้เห็นใหม่ กลับมาแก้ที่ใจ ถ้าแก้ที่ใจเอาอะไรไปแก้มัน เอาอะไรไปแก้มัน เอาสัญญาเอาอารมณ์เอาความรู้สึกไปแก้ใจ เอาสัญญาอารมณ์ไปแก้ใจมันจะแก้ใจได้อย่างไร?

มันต้องละเอียด มันต้องเข้ามาที่ใจ ถ้าเข้ามาที่ใจเห็นใหม่ มันจะเห็นคุณค่า ถ้าเข้ามาที่ใจอะไรเข้าไปละ สติมันเป็นอย่างไรก็ไม่รู้ สิ่งต่างๆ มันเป็ชื่อหมด มันเป็คำรับคำราหมด เป็นทฤษฎีหมด มันเวลาสร้างขึ้นมา มันก็สร้างเงาขึ้นมา ไม่ได้สร้างความจริง

ถ้าเราประพฤติปฏิบัติเข้าไปมันจะเป็นความจริง ตั้งสติจริงๆ ถ้าสติจริงๆ นะ มันยังยั้งได้หมด มันยับยั้งความคิด มันยับยั้งความทุกข์ มันยับยั้งสิ่งที่เราเคล็ดเปิดโปงได้ ถ้ามันยับยั้งสิ่งนี้ได้เห็นใหม่ ยับยั้งมาให้อยู่ในอำนาจของเรา เป็นเอกกัคคตารมณ์ จิตตั้งมั่น ถ้าจิตตั้งมั่นนะ ถ้าจิตไม่ตั้งมั่นจิตมันคลอนแคลน

คุณิ เรานี้ช่วยตัวเองไม่ได้ เราจะไปช่วยเหลือใคร ถ้าเราช่วยตัวเองได้เห็นใหม่ เราจะช่วยเหลือทุกๆ คนได้เลย จิตมันจะตั้งมั่นได้มันต้องช่วยตัวเองได้ก่อน ถ้ามันช่วยตัวเองได้เห็นใหม่ แล้วสิ่งที่อาศัยจิต กิเลสอาศัยจิตอยู่ อวิชชามันอาศัยจิตอยู่ สิ่งที่เป็นอนุสัย มันนอนเนื่องมากับจิตว่าเป็นนอนเนื่องมากับจิต

เราบอกว่ามันเป็นเนื้อเดียวกับจิต ไซ้ เหมือนกับเนื้อเดียวกับจิต มันละเอียดอ่อนมาก แต่มันเป็นอวิชชา มันแยกได้ ถ้ามันแยกไม่ได้พระอรหันต์เกิดไม่ได้ ถ้ามันแยกไม่ได้ครูบาอาจารย์ไม่สอน มันแยกได้ แต่มันแยกได้ด้วยไซ้ใหม่

คุณิทางโลก เขาสงเคราะห์กันต่างๆ ให้มันแยกสสารออกจากกันเห็นใหม่ นั่นเป็นทางวิทยาศาสตร์ เขาต้องใช้วิชาการของเขา แต่นี่มันเป็นธรรม มันเป็นธรรม มันเป็นโลกุตระธรรม มันเป็นสิ่งที่ออกมาเป็นตัวตน สิ่งที่เขาไปพิสูจน์กัน พิสูจน์ได้ด้วย การวิปัสสนา พิสูจน์ได้ด้วยการจิต พิสูจน์ได้ด้วยการกระทำ

ถ้าไม่รู้จริง ไม่เห็นจริง การกระทำอย่างนั้น คุณิคุณทางวิชาการเห็นใหม่ เขาสอนลูกศิษย์ของเขา เขาต้องทดสอบให้ลูกศิษย์ของเขาเห็นว่าสิ่งนี้เป็นไปได้จริง ลูกศิษย์ถึงจะเชื่อถืออาจารย์ของเขา นี่ก็เหมือนกัน ในใครประพฤติปฏิบัติขึ้นไปแล้ว ถ้าใครประพฤติปฏิบัติตามสัจจะความจริง ตามธรรมนะ ถ้าประพฤติปฏิบัติไม่ตามธรรม ประพฤติปฏิบัติโดยกิเลส ประพฤติปฏิบัติโดยความเห็นของตน ประพฤติปฏิบัติด้วยความคาดหมาย มันจะเข้าไม่ถึงธรรมเด็ดขาด เข้าไม่ถึงหรอกเพราะมันประพฤติโดยกิเลส

สิ่งที่เราเอามาใช้เพื่อการวิเคราะห์ต่างๆ สสารต่างๆ ถ้ามันไม่สะอาด มันไม่บริสุทธิ์ มันผสม มันทดสอบไปแล้วมันให้ค่าเบี่ยงเบนไป นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อหัวใจเราเป็นกิเลส หัวใจเรามีความเห็นแก่ตัว หัวใจเรามีความมั่งง่าย แล้วทำแต่ความพอใจของความเห็นของเราเอง มันจะเป็นความสะอาดบริสุทธิ์เป็นไปได้อย่างไร?

แต่ถ้าเราตามธรรม หัวใจมันสกปรกใช่ไหม? ใช่ หัวใจมันสกปรกเพราะมันมีกิเลสอยู่ แล้วมีกิเลสอยู่ แล้วมันจะสะอาดบริสุทธิ์ได้อย่างไร? มันมีกิเลสอยู่ แต่มันสะอาดบริสุทธิ์ได้ เพราะเราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราประพฤติปฏิบัติตามธรรม

ตามธรรมมันก็ต้องก้าวเดินไปตามสิ่งที่เป็นกิเลสนี้แหละเพราะการเกิด กิเลสพาเกิด ใจมันอวิชชาทั้งนั้น สิ่งที่มาเกิด ทุกคนมาเกิด เจ้าชายสิทธัตถะมาเกิดก็กิเลสพามาเกิด กิเลสไป บุญกุศลไป สิ่งที่ดีๆ พระโพธิสัตว์มาเกิด พระโพธิสัตว์

การเกิดไม่ใช่อวิชชาหรือ นี่เกิดโดยอวิชชาทั้งนั้น คนที่เกิดทั้งหมดเป็นอวิชชาทั้งหมด ถ้าอวิชชาทั้งหมดมันผิมาหรือเปล่า สิ่งนี้มันสกปรกหรือเปล่า? สกปรก แล้วทำอย่างไรมันถึงจะเป็นธรรมละ เป็นธรรมสิเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปทดสอบ ตรวจสอบมาจากเจ้าลัทธิต่างๆ ทั้งหมดเลย

จากอาพาราบส เห็นไหมว่าได้สมบัติเหมือนเรา สอนได้เหมือนเราเห็นไหม ไม่เชื่อ ไม่เชื่อ ไม่เชื่อ เพราะอะไร? เพราะสร้างสมบุญญานิยามมา สร้างสมบุญญานิยามมาว่าจะตรัสรู้เองโดยชอบ ขณะที่มาตรัสรู้เองโดยชอบย้อนกลับเข้ามา ทั้งคำสั่งสอนของเจ้าลัทธิต่างๆ ทั้งหมดเลย แล้วปฏิเสธทั้งหมด ไม่มีใครช่วยเราได้

อตุตา หิ อตุตโน นาโถ คนเป็นที่พึ่งแห่งตน กำหนดอานาปานสติ แล้วรื้อค้นเข้ามาจนถึงที่สุด เห็นไหม ด้วยธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนกลับเข้ามาทำลายกิเลสเห็นไหม ถ้าเราประพฤติปฏิบัติโดยธรรมเห็นไหม โดยธรรม ใครช่วยเหลือเราได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้ทาง

สติก็เป็นของเรา ความเพียรก็เป็นของเรา ความตั้งใจก็เป็นของเรา ทุกอย่างต้องเป็นของเราหมดเลย เป็นของเราแก้ไขเรา เป็นของเราทำลายกิเลสของเรา เป็นของคนอื่นทำลายกิเลสของคนอื่น คนจะมั่งมีศรีสุข คนจะมีสมบัติมากน้อยแค่ไหนก็เป็นสมบัติของเขา

แต่ถ้าเป็นสมบัติของเรา เราหาทุกอย่างมาเป็นสมบัติของเรา สติก็เป็นสติของเรา สมาธิก็เป็นสมาธิของเรา ปัญญาที่มันจะเกิด เราฝึกฝนขึ้นมามันก็เป็นสติเป็นสมาธิของเรา ปัญญาที่มันเกิดขึ้นมาก็เป็นปัญญาของเรา แล้วปัญญาของเรา ปัญญาของเราเป็น

อย่างไร? ปัญญาของเราก็สัมผัสคลุกคลาน ปัญญาอย่างหยาบๆ เข้ามาก่อน ทวนกระแส
เข้ามาก่อน

คูลี ปลาเห็นใหม่ สัตว์เวลามันเกิดมา ตัวมันเล็กนิดเดียว ข้างออกมาตัวมันนิด
เดียวเห็นใหม่ เวลามันโตขึ้นมามันใหญ่กว่าเราอีก จิตที่มันหัดฝึกฝนขึ้นมามันพัฒนาได้
มันยืนตัวของมันขึ้นเองได้ ถ้ามันยืนตัวขึ้นมาของมันเองโดยสัญจะความจริงเห็นใหม่ มัน
เป็นสัมมาสมาธิ ถ้าไม่ใช่สัมมาสมาธิ สมาธินี้พออยู่พอกินนะ

คนที่มันทุกข์มันร้อนอยู่เพราะใจไม่สงบ ใจมันฟุ้งซ่าน ใจมันแบกหามสิ่งต่างๆ
ทั้งหมดเลย แล้วถ้ามันสลະสิ่งที่มันแบกหามเข้ามาเป็นอิสระตัวมันเอง มันจะมีความสุข
ใหม่? มันต้องมีความสุขในตัวมันเองเป็นธรรมดา นี่พอมีความสุขเป็นธรรมดา แต่ความ
เข้าใจผิดใจ เข้าใจผิดว่าพอมันว่างๆ อย่างนี้ ก็เป็นผลของกรรม

เป็นผลของกรรม คิดว่าถึงกรรม ถึงที่สุดแห่งกรรม ไม่ใช่เลย ไม่ใช่เลยเพราะเดียว
มันก็คลายตัวออกมา มันคลายตัวออกมาโดยธรรมชาติของมันอยู่แล้วเห็นใหม่ ในการ
ประพาศมันเป็นเรื่องที่สกปรก มันเป็นความประพาศปฏิบัติโดยสมมุติ ปฏิบัติโดยจิต
ปฏิบัติโดยกิเลสนี้แหละ

แต่เราทำโดยกรรม ทำโดยธรรมนี้ทำโดยความถูกต้อง ความถูกต้อง เชื่อกรรม
เคารพในครูบาอาจารย์ เคารพในคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วทำ
เข้าไปให้มันซื่อตรงกับธรรม เราซื่อตรงกับธรรมนะ ปฏิบัติธรรมขึ้นมามันจะเป็นค่า
ความจริงขึ้นมาจากใจ

พอล้ำความจริงจากใจ สมาธิก็เป็นสมาธิ สมาธิเป็นสมาธิแล้วถ้ามันติดในสมาธิ
มันก็ว่างอย่างนั้น ถ้ามีครูบาอาจารย์มีวาสนาที่ดี มีวาสนาที่ดีเห็นใหม่ มันจะรื้อค้น มันจะ
สงสัย สนทน่ห้ แล้วมันจะพิสูจน์ตรวจสอบของมันเอง แต่ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์เห็นใหม่
มันจะรื้อค้นของมันเอง

ถ้ามีครูบาอาจารย์เห็นใหม่ ครูบาอาจารย์ท่านเคยผ่านอย่างนี้มานะ คูลีเราเป็นพ่อ
แม่ของคน พ่อแม่ของคนมีลูกต้องรู้ผ่านการอบรมสั่งสอนลูกมาทุกคน ทำไมจะไม่รู้ว่า
สิ่งที่เราทำ สิ่งที่ปรารถนาของเด็ก สิ่งที่ปรารถนาของวัยทำงาน สิ่งที่ปรารถนาของคนวัย

ชราภาพเป็นอย่างไร? เขาต้องเดินตามเรามาแน่นอนเลย นี่คือการดำรงชีวิตโดยธรรมชาติ
นะ

แต่ในการประพฤติปฏิบัติครูบาอาจารย์ท่านผ่านของท่านมา ท่านได้ผ่านชีวิต
อย่างนี้มา ถ้าเราไม่ใช่ ครูบาอาจารย์ที่สั่งสอนเราไม่ได้ ท่านเป็นครูบาอาจารย์เหมือนกัน
แต่ท่านไม่เอาการเอางาน ท่านไม่รับรู้สิ่งใดๆ เลย ท่านขวางโลกไว้ตลอดเวลา

เวลาสอนเราก็สอนให้เราขวางโลก ขวางกิเลสไป เอากิเลสขวางโลก เอาความเห็น
ของเราขวางธรรม เอาทิฐิมานะของเราขวางไปตลอด ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้านี้ของจริงนะ แต่เพราะเราขวาง เพราะความเห็นของเรามันขวาง ถ้าความเห็น
ของเรามันขวางก็ขวางไปทุกๆ อย่าง

พอขวางไปทุกๆ อย่างแล้วมันจะเป็นธรรมใหม่ นี่เป็นการปฏิบัติที่มันไม่เป็นธรรม
ถ้าการปฏิบัติที่มันเป็นธรรมนะ ถ้าการปฏิบัติเป็นธรรมมันถึงเป็นธรรม ถ้าปฏิบัติเป็น
ธรรมขึ้นมาแล้ว ศีลก็เป็นศีลจริงๆ สมาธิก็เป็นสมาธิจริงๆ แล้วถ้าเป็นปัญญา มันเป็น
ปัญญาจริงๆ นะ

ปัญญาจริงๆ มันเกิดขึ้นมานะ มันเห็นความเป็นไป ถึงบอกว่าโลกุตระปัญญา
คนเห็นเห็นธรรมจักร โสคาปัตติมรรค โสคาปัตติมรรคระหว่างเราเคลื่อนไหวมรรค
โสคาปักจะเกิดนะ โสคาปัตติมรรค ถ้ามันไม่ถึงที่สุด มันไม่เป็นอกุปปธรรม มันก็เสื่อม
มาเป็นกัลยาณปุถุชน แต่ถ้าเป็นโสคาปัตติมรรค แล้วเราตรวจสอบทดสอบของเราไป
บ่อยครั้งเข้า

โสคาปัตติมรรคนี้มันฝึกฝน มันเป็นตทัคคปหาน ปล่อยแล้วปล่อยเล่าปล่อยแล้ว
ปล่อยเล่าเห็นใหม่ ถึงที่สุดนะ ถึงที่สุดขณะจิตมันพลิกเลย ขาดออกไป กายเป็นกาย จิต
เป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ กายเป็นกาย จิตเป็นจิต จิตมันเป็นจิต จิตนี้มันเป็นตัวสมานระหว่าง
กายกับทุกข์

กายเป็นกาย จิตเป็นจิต เห็นใหม่ ทุกข์เป็นทุกข์ แล้วความรับรู้มันปล่อยวาง
หายไปหมดเลย หายไปโดยสติที่มันรู้พร้อม จิตที่มันสมานความเป็นทุกข์กับความเป็น
กาย สิ่งต่างๆ ที่มันเหมือนกันมันปล่อยหมดเห็นใหม่ สิ่งทีปล่อยหมดนี้ ขณะที่มันเป็นไป
ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม

ขณะที่มันขึ้นไป ขณะที่จิตนี้มันพลิกขึ้นมา มันเป็นธรรมแท้ๆ นะ มันเป็น อริยสัจ มันเป็นความจริง มันเป็นมรรคญาณ มันเป็นสิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้ารู้ก่อน ธรรมะนี้มีอยู่แล้ว ทฤษฎีอย่างนี้มันเป็นความจริงอย่างนี้ มันมีอยู่แล้ว แต่ไม่มีใครปฏิบัติถึง

เวลาครูบาอาจารย์ของเราแสวงหาหะ แสวงหาสิ่งนี้อยู่ นะ ไปศึกษามานะ ที่ไหน มันมี สองพันกว่าปีนี่ตำรามีนะ เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นออกกร้อคัน ไปร้อคันมากับ ใคร ปฏิบัติเข้าไป พอจิตสงบขึ้นมา เห็นปัญญาขึ้นมา ไปถามใคร ใครก็ตอบไม่ได้ ไปถามใคร ใครก็ตอบไม่ได้

คำว่าตอบไม่ได้เพราะเขาไม่เคยรู้ เขาไม่เคยเห็น เขาไม่เคยมีประสบการณ์อย่างนี้ เลย แล้วเขาจะตอบอาการอย่างนี้ได้ยังไง? ถึงจะต้องตรวจสอบ ทดสอบกันเองเห็น ใหม่ ตรวจสอบทดสอบกันไปเองจนในปัจจุบันนี้ ของรู้จริงมันมีอยู่ สิ่งที่มีอยู่ การกระทำมันเคลื่อนไหว

เราชำนาญในการทำอาหารนะ แล้วมีคนหนึ่งทำอาหารไม่เป็นมาเสนอว่าเขา ทำอาหารอย่างที่เรชำนาญด้วยรสชาติดีกว่าเรา รสชาติที่แปลกกว่าเรา แล้วเขาทำมา เราจะเชื่อเขาไหม? ถ้าไม่เชื่อเขา ให้เขาทดสอบมา พอเขาทำขึ้นมาอาหารคนละชนิด อาหารที่รสชาติมันเข้มข้นกว่าเรา แต่มันไม่ใช่อาหารของเรา มันไม่ใช่

นี่ก็เหมือนกัน ประพฤติปฏิบัติธรรมขึ้นไปถ้ามันไม่สมควรแก่ธรรม มันไม่เป็น ธรรม ทำอย่างไรขึ้นมามันก็ไม่ใช่ธรรม ปฏิบัติโดยไม่ชอบ ตรัสรู้เองโดยชอบนะ เวลาเรา ประพฤติปฏิบัติขึ้นไปมันก็จะเห็นเราโดยชอบ ถ้าโดยชอบมันจะไม่ เปลี่ยนแปลง โดยชอบจะเป็นความจริง โดยไม่ชอบทำแล้วมันเรรวน ทุกอย่างจะเรรวน ไปหมด สิ่งต่างๆ จะเรรวนไปหมด เรรวนนะ พอเรรวนเข้าไปแล้วเราก็ไม่มั่นใจ พอใจ เราไม่มั่นคงนะ เราปฏิบัติไปมันก็ท้อ แต่ถ้าเป็นความมั่นคงนะ

ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม สมควรแก่ธรรมมันต้องได้ธรรมะนี้มา ครอบครองแน่นอน มันเป็นสิ่งที่มีอยู่ สิ่งสัมผัสอยู่ ลมพัดก็เย็น แดดออกก็ร้อน มันมี ของมันอยู่โดยธรรมชาติของมัน แต่มันไม่มีชีวิต มันพัดเคลื่อนไหวไป มันเป็นธรรมชาติ นะ มันไม่รู้หรือว่ามันให้โทษกับใคร ให้ประโยชน์กับใคร มันไม่รู้มันเป็นธรรมชาติ ของมัน

แต่เรารู้เพราะเราได้รับความเย็นความร้อนจากอากาศ เรานี้รู้ ใจก็เหมือนกัน ถ้าปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมใจนี้รู้ ใจสัมผัสได้ สิ่งที่ใจสัมผัสได้แล้วปัจจุบันมันเกิดมาเป็นเรา เกิดมาเป็นสิ่งที่มีชีวิต คือสิ่งที่มีชีวิตอยู่มันจะเป็น โอกาส

โอกาสของเราที่จะแสวงหาสิ่งนี้มาเป็นสมบัติของเราได้ โอกาสที่จะแสวงหาสิ่งที่เป็นสมบัติของเรา แต่มันไปต้องการที่ว่าเหมือนกับสิ่งที่เป็นสมบัติเขาให้ทุกคนชนสมบัตินี้เอาเอง นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เป็นนามธรรม สิ่งนี้เป็นสมบัติเป็นเพชรนิลจินดาจะเรามีภาชนะไปหยิบไปตักมา เราจะเห็นได้หมด

แต่สิ่งที่เป็นสติ สิ่งที่เป็นปัญญา สิ่งที่เป็นความรู้สึก สิ่งต่างๆ มันเป็นนามธรรม แล้วเราจะรู้มัน ค้นอย่างไร? ขนอย่างไร? ขนขึ้นมาเห็นไหม ถ้าการทำงานเราไม่พร้อม เราจะทำงานสิ่งใดไม่ได้เลย เราต้องพร้อมก่อน นี่ก็เหมือนกัน เราต้องมีสติก่อน มีสติสัมปชัญญะ แล้วมีความพอใจ

ถ้ามีความพอใจเห็นใหม่ สักแต่ว่าทำเป็นกิจของหุ่นยนต์ หุ่นยนต์ที่เขาทำงานตามโรงงานเห็นใหม่ เขาทำดีกว่ามนุษย์อีก แล้วเขาได้อะไร? มีแต่เจ้าของหุ่นยนต์เขาได้ประโยชน์นะ เขาได้ประโยชน์จากการงานของหุ่นยนต์ที่มันทำขึ้นมา นี่ก็เหมือนกันเราทำสักแต่ว่าเหมือนหุ่นยนต์กันเลย ศึกษา มา ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องอย่างนั้น แล้วทำแบบหุ่นยนต์จะไม่ได้ทำอะไรเลย

แต่ถ้าเราทำโดยที่มีหัวใจ หัวใจนี้มันมีเจตนา มันมีความจงใจ มันมีความตั้งใจ ความจงใจความตั้งใจมันคือการเปิดประตู เปิดประตู เปิดให้อากาศเข้าถึงหัวใจ เปิดให้สติปัญญาเข้าถึงใจ ถ้าสติปัญญาเห็นใหม่ สติ ปัญญาคืออะไร? สังขารความคิดความปรุง ความแต่ง

ถ้าเป็นกิเลส สังขารความคิด ความปรุง ความแต่ง มันเป็นสังขารของกิเลส มันเป็นขันธมาร แต่ถ้ามันเป็นธรรมนะ สังขารนั้นมันมีสมาธิรองรับ ถ้ามีสมาธิรองรับ สังขารนั้นเกิดขึ้นมาด้วยสมาธิเห็นใหม่ สมาธิเกิดสังขารนั้นขึ้นมา สมาธิมันทำให้ตัวตนทำให้กิเลสตัณหาที่มันไปตามความคิดตามสังขารที่มันปรุงแต่งขึ้นไป มันไม่เป็นกิเลส

ไม่เป็นกิเลสเพราะสมาธิ สมาธิเป็นพื้นฐาน สมาธิทำให้ตัวตนของเราไม่สอดแทรกเข้าไป ปัญญามันเกิดขึ้นมา ปัญญาของคนเกิดขึ้นมาปัญญาหยาบปัญญา

ละเอียดก็มี ปัญหาเห็นใหม่ ได้ใคร่ครวญด้วยปัญญาไม่ก็ครั้งก็คราวมันก็ปล่อยได้มันก็เข้าใจได้

แต่ถ้าเรามีกิเลสค้นหาความสงสัยเราเยอะ เราก็มีปัญหาซ้ำแล้วซ้ำเล่า มันไม่ปล่อยก็คือมันไม่ปล่อยสิ เพราะอะไร? เพราะเราปัญญามันมาก ความสงสัยสนทนทำให้เรามันมาก ความยึดมั่นถือมั่นเรามาก ถ้าความยึดมั่นถือมั่นมันมาก เราก็ต้องสอนมันมากๆ สอนใจ ทำให้ใจมันเห็น มันปล่อยหนึ่ง ปล่อยสอง ปล่อยสาม ปล่อยสี่ ปล่อยนี่คือเชื้อใหม่ ไม่เชื่อก็ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ซ้ำแล้วซ้ำเล่าเพราะการกระทำ

สิ่งนี้มันเป็นประสบการณ์ของจิตแต่ละดวงแต่ละดวงไป ไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกันหรือ ความชอบความพอใจความไม่พอใจความพอใจนั้นไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกัน กิริยาท่าทางไม่เหมือนกัน ความไม่เหมือนกันถือเอาใครเป็นแบบอย่างไม่ได้

ถือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นแบบอย่าง แล้วการกระทำของเราถือความเห็นของใจเป็นแบบอย่าง ปล่อยคราวนี้เป็นอย่างไร? ปล่อยคราวต่อมาเป็นอย่างไร? ปล่อยไปเรื่อยๆ ถ้ามันไม่มีเหตุผลตอบสนอง ถ้ามีเหตุผลตอบสนองมันเข้าใจของมัน เข้าใจของมันเห็นใหม่

เข้าใจโลกุตระปัญหาเกิดบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า ถึงที่สุด มันจะเป็นประโยชน์กับเรา ประโยชน์กับเรานะ ความตั้งใจ ชีวิตมันเป็นอย่างไร ชีวิตเห็นใหม่ ชีวิตนี้มีคุณค่ามาก

เวลาครูบาอาจารย์ท่านสอนนะ ถ้ายังมีลมหายใจเข้าและลมหายใจออกอยู่เรายังมีโอกาสนะ เมื่อใดลมหายใจขาดบุญกุศลบาปอกุศลมันจะถึงตัวเราทันที เราจะไปตามแรงขันธ์นั้น แรงขันธ์นั้นจะทำให้เราไปเป็นตามนั้น ถ้าแรงขันธ์นั้นไปตามนั้น ถึงที่นั้นแล้วเราจะมีโอกาสแก้ไขไหม?

ในปัจจุบันนี้เราถึงต้องตั้งใจของเรา เราทำของเรานะ ตั้งใจทำของเราให้เป็นประโยชน์กับเรา เกิดมาเป็นชาวพุทธ พบพุทธศาสนาแล้วมีอะไรคิดไม่ติดมือไปนะ เวลาครูบาอาจารย์ของเรานะ ท่านบุกเบิกมา ท่านค้นคว้ามา ท่านพยายามวางธรรมวินัยนะ หลวงปู่ท่านนะ เวลาพระนะ

ถ้าโยมพี่สาวป่วยนะ เวลาหลง ถ้าเวลาลืมให้พุทโธดั่งๆ ได้ ให้เขาทำตามประสา
เขานั้นแหละ มีหน้าที่ของเราก็เดือนตลอด มันต้องเดือนไง คอยให้สติตลอด มันต้องมี คำ
ว่าเดือนสติเห็นไหม คนโบราณเวลาญาติผู้ใหญ่จะเสียชีวิตจะบอกว่านึกถึงพระ นึกถึงพระ
การนึกถึงพระนี่มันรวบยอด

พอนึกถึงพระเห็นไหม พระพุท พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง อันนั้นนึกถึงพระ
นึกถึงพระ แต่นี่เรานึกถึงพุทโธ มันเป็นคำบริกรรมเลย มันก็ เพราะนึกถึงพระ มันบางที
นะ ถ้าคนมันคิดถึงทางโลกตลอด นึกถึงพระ นึกถึงพระอะไร? แล้วนึกถึงพระนี่ออก
ไหม? ถ้าตอนนี้มันยังนึกได้ มันเป็นไปได้ เวลาเป็นไปได้นะ

แต่เวลากรรมนิมิตใจ เวลากรรมนิมิตถ้าเวลามันหลง เวลามันหลงมันหายไปไหน
สติหายไปไหน ทั้งๆ ที่จิตอยู่กับเรานะ จิตนี้อยู่กับเรา แต่บางทีมันเป็นไปได้ไง มันเป็นไปได้
เหมือนกับการใช้ อาการใช้เดี๋ยวก็มีใช้ เดี่ยวก็หายใช้ อาการใช้ อาการใช้เวลาใช้มันหาย
ใช้มันหายไปไหน

นี่ก็เหมือนกัน เวลามันหลง เวลามันมีสติใจ เวลาหลง หลงไปได้อย่างไร? เวลา
มีสติได้อย่างไร? เวลาที่มีสติมันก็สมบูรณ์ธรรมดา เวลามันหลงขึ้นไป ที่นี้เวลาเราหลง
ไปเราก็ต้องดูแล เราจะดูแลของเราไปเพราะเวลาหลงนะ

เวลาหลงคือเขาไม่รู้สีกตัว พอรู้สีกตัวมันเหมือนกับเราจะบอกให้เขาทำอย่างที่เรา
ตั้งใจไม่ได้ เหมือนกับว่า เหมือนจะบอกว่าเราต้องดูแล ต้องบังคับ บังคับเหมือนกับ เรา
ไม่ให้ผิดพลาดใจ เราจะดูแลของเรา เราจะประคองของเราเลย แต่ถ้าเราได้สติแล้ว เออ
เราออกห่างได้เพราะเขารักษาตัวเขาได้ แต่ถ้าเขารักษาตัวเขาไม่ได้ เราไม่ปล่อย เราไม่
ต้องปล่อยแล้วไม่ต้องเกรงใจเพราะความเกรงใจ เพราะเขาช่วยตัวเองไม่ได้อยู่แล้ว

ถ้าเขาช่วยตัวเองไม่ได้เราจะปล่อยเขาได้อย่างไร แต่ถ้าโดยสามัญสำนึกใช้ใหม่
ถ้าเป็นพี่เป็นญาติผู้ใหญ่เรา เราไปทำไป เหมือนกับที่เราไปบังคับท่าน หรือเราไปทำผิด
เราไปทำเสียหาย ไม่ใช่ เพราะตอนนั้นท่านหลง

ถ้าพ่อแม่ ถ้าญาติผู้ใหญ่เราหลง เราก็ดูแลของเรา ต้องดูตรงนั้น แต่ถ้าพอได้สติขึ้นมา
เราก็ออกห่างได้เพราะตัวสติมันก็ฟื้นมาแล้ว สติเขาก็พร้อมแล้ว เราก็ปล่อย แต่ถ้าเขาไม่

พร้อม ขณะที่เขามีปัญหาเราต้องดูแลของเขา คำว่าบังคับไม่ใช่บังคับให้ทำผิดนะ บังคับคือว่าไม่ให้ทำร้ายตัวเอง ไม่ให้ทำอย่างอื่น

คือว่าไม่ให้ทำเสียหาย ถ้าทำเสียหายเราบังคับเลย เราจับมือเลย เราจับได้ สิ่งที่มีอะไรเราเอาออกจากมือเขาเลย แล้วนี่ ถ้ามันเป็นญาติผู้ใหญ่บางที่เราไม่กล้าทำ เราเห็นว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้ทำไปแล้วมันเหมือนกับว่าเป็นการทำร้ายกัน เป็นการทำให้ไม่น่าดูอะไรทำนองนั้น ไม่ใช่ ไม่น่าดูสำหรับคนที่เขามีสติ

แต่คนที่เขาช่วยตัวเองไม่ได้ ไม่น่าดู จะปล่อยเขา มันเหมือนกับสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ไร จะปล่อยให้สิ่งที่เขาไม่มีสติให้เขารู้สึกตัว มันเป็นไปไม่ได้ ถ้าเรามีสติ เราารู้สึกตัวของเรา เราก็รักษาของเราเอง เราต้องดูแลของเรา แล้วถ้าอย่างนี้ ถ้าเขามีสติขึ้นมาเขาทำของเขาได้เห็นใหม่ เขาเปิดฟังเทพได้ อะไรได้

อย่างนี้ถึงเวลาที่เขาคิดขึ้นมาก็เป็นประโยชน์กับเขาเอง เป็นประโยชน์กับเขาเพราะในทางโลกนี้มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ ทางโลกนะเพราะเทคโนโลยีมันเจริญขึ้นมา เจริญขึ้นมา นี่จะรักษาด้วยขนาดไหนก็ได้ แล้วถึงที่สุด ที่ไหน แค่นั้นพอเพียง นี่เราก็รักษาของเราด้วยเต็มทีของเรา ถึงที่สุดแล้ว ถึงที่สุดมันก็ต้องพลัดพราก มันเป็นเรื่องธรรมดา

การเห็นการเกิดและการตาย เวลาเกิดขึ้นมาจิตใจ เห็นลูกเกิดขึ้นมา เห็นหลานเกิดขึ้นมาจิตใจมาก แต่เวลาญาติผู้ใหญ่เสียไปจะเสียใจ เราจะเสียใจ แต่ถ้ามันเห็นเป็นธรรมดา การเกิดก็คือธรรมดา การตายการพลัดพรากมันก็เป็นเรื่องธรรมดาเพราะว่าเราเป็นชาวพุทธ เราได้ศึกษาธรรมะใหม่

เราได้ฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งนี้เป็นธรรมดา ถ้าเป็นผลประโยชน์ของเรา เราได้ไปหยิบไปยืมเป็นธรรมดา ติใจ แต่เวลามันเสียใจไม่ธรรมดาไปทุกชั่วอนกับมัน นี่ก็เหมือนกัน นี่สิ่งที่มันขัดใจ สิ่งที่ไม่พอใจเวลาเกิดขึ้นมาไม่ธรรมดาหรอก แต่ถ้ามันเป็นสิ่งที่เป็นผลประโยชน์เรา เออ พอใจเป็นธรรมดา มันคิดโดยกิเลสใจ แต่ถ้าคิดโดยธรรมนะมันเห็นสัจจะความจริงตลอด แล้วถ้ามันเป็นไปธรรมดาอย่างนี้ มันเป็นเรื่องธรรมดาของเขา ถ้ามันถึงธรรมดาของเขาเราก็ต้องดูแลรักษา

คำว่าดูแลรักษาเนี่ยละ คุณสิ หลวงปู่มั่น เวลาท่านพูดกับหลวงตาไว้เห็นใหม่

“ป่วยคราวนี้ไม่หายแล้วละ เหมือนกับต้นไม้มันตายยืนต้น แต่ไม่ตายง่ายนะ เพราะมันเป็นโรคคนแก่ ไม่ตายง่าย”

ทุกซ์ จนขนาดที่หลวงตาท่านอุปัฏฐากอยู่จนเป็นคตธรรมอันหนึ่งนะเพราะว่า ตอนนั้นหลวงตาท่านเป็นอุปัฏฐากอยู่แล้วคนเป็นวันโรค กลางคืนหน้าหนาวหายใจไม่ออกเลย คนหายใจไม่ออกเสลดมันปิดหมด แล้วเวลาท่านทรมานของท่าน เออ เออ หลวงตาท่านบอกว่าท่านคิดแรวบหนึ่งนะ

“เอ.. พระอรหันต์จะผลอหรือเปล่าหนอ?” อย่างนี้

มันเป็นประเด็นขึ้นมาจนได้ พระอรหันต์จะมีความผลอบ้างหรือเปล่าหนอ? แต่พอท่านบอกท่านคิดท่านก็ตบเลยเห็นไหม ว่าเป็นประเด็นขึ้นมาละ กิริยานี้กิริยาของคน กิริยาของคนเห็นไหม พระอรหันต์ แต่เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย อาการของความเจ็บไข้ได้ป่วย หายใจไม่ออกก็คือหายใจไม่ออก

เราเป็นหวัดพระอรหันต์เป็นหวัด ถ้าหายใจไม่ออกก็ต้องฟัดฟาด พระอรหันต์เป็นหวัดก็หายใจปกติ เป็นอะไรก็ มันไม่ใช่ พระอรหันต์มันเป็นที่ใจ พระอรหันต์เป็นที่ใจ ใจมันพ้นจากกิเลสเป็นพระอรหันต์ที่นั่น แต่มีร่างกายเป็นหวัดก็คือหวัด หายใจมันก็ คัดจมูกนั่นแหละ พระอรหันต์ก็คัดจมูก ยังมีเสลดในคอ มีไอนี้ มีเสลดมีอะไรในคอ ท่าน ต้องล้วงต้องอะไรออกมา

แล้วก็คิด เราก็คิดกันไปเห็นใหม่ คิดกันไปว่า อ้อ พระอรหันต์ มันบอกว่าพระอรหันต์เหมือนกับหนังจีน มีกำลังภายใน เหาะเหินเดินฟ้าได้หมดเลย เหาะเหินเดินฟ้า พูดถึงหนังจีนเขาเป็นกำลังภายในของเขา มันเป็นฉานโลกิย่นะ มันมีเสื่อมมีเจริญของเขา เวลาทำมันทำได้ เวลาเราประพฤติปฏิบัติกัน ทดสอบได้ เวลาเข้าฉานสมาบัติจะเหาะเหินเดินฟ้าได้ ได้ทั้งนั้น แล้วมันได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา

ในปัจจุบันนี้เราซื้อตัวเครื่องบินเราจะเดินเหาะรอบโลก เรายังสบายกว่าเลย แล้วนี่จะเข้าฉานสมาบัติกว่าจะทำได้ เพียงแต่สมัยก่อนเทคโนโลยีมันยังไม่มี ถ้าใครลอยได้ มันก็ดูเป็นเรื่องแปลก แต่เดี๋ยวนี้ลอยได้เป็นเรื่องธรรมดา เขาจะไปอวกาศกันแล้ว เห็นไหม สิ่งที่เราคิด คิดโดยกิเลสไง คิดโดยกิเลสมันเป็นธรรมดา

เวลาท่านพูดนะ หลวงปู่มันท่านพูด “มันเป็นโรคคนแก่ ไม่ตายง่ายหรอก นี่
 ทรมาน”

ทรมานเห็นไหม มีหลายเรื่องมากที่เวลาหลวงปู่มันท่านเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา แล้ว
 ท่านเห็นกรรมของท่าน มันมาจากนั้นมาจากนั้น แต่พูดไปมันเหมือน ถ้าฟังว่ามันคิด เรา
 ก็ยกย่องครูบาอาจารย์เราเพราะครูบาอาจารย์ของเราท่านรู้จริงเห็นจริง

ท่านรู้จริงเห็นจริงมันมีที่มาที่ไปหมด ของทุกอย่างที่เกิดขึ้นมันมีที่มาที่ไป แต่
 พวกเราไม่รู้ที่มาที่ไป แล้วที่มาที่ไปอย่างนี้มันเป็นกรรมเก่ากรรมใหม่ มันซับซ้อนกัน
 มา มันซับซ้อนมา สิ่งที่โรคขาดอกโรคอะไร ท่านเป็นอยู่เห็นไหม ท่านพูด เล่าให้หลวงตา
 ฟัง ท่านก็เล่าให้ฟังเยอะ เรื่องที่ว่า อย่างนี้มันเป็นเพราะไอนั้น มันเป็นเพราะไอนี้ แต่เป็น
 ของท่านมันเป็นจริงๆ นะ

ถ้าเป็นของเราว่าแก้กรรมแก้กรรม มันเป็นเรื่องของผลประโยชน์ การแก้กรรม
 ของเราถ้ามันเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์มาก สิ่งที่เป็นจริงกับเรานะ “การแก้กรรมของเราคือ
 การนั่งสมาธิภาวนา”

การแก้กรรมคือการแก้กิเลส การแก้กรรมข้างนอก การแก้กรรมที่ว่าเข้าไปแก้
 กรรมกันอย่างนั้น กรรมเก่ากรรมใหม่ เราแก้กรรม เราตัดข้าวมาจานหนึ่ง เรากินข้าวหมด
 จานนั้นแล้ว เราจะต้องมีข้าวจานใหม่ใหม่ เราจะต้องกินมื่อต่อๆ ไปใหม่ แล้วกรรมมันก็
 มีซับซ้อนมา ถ้ายังมีชีวิตอยู่ ยังทำมีการกระทำอยู่ กรรมเกิดตลอดเวลา เราแก้ขนาดไหน
 มันก็มีกรรมต่อๆ ไปใช่ไหม? มันจบที่ไหน?

แต่ถ้าเราภาวนาพุทโธ พุทโธ จิตสงบเข้าไปนะ แล้วเกิดปัญญาขึ้นมาชำระ
 กิเลส มันแก้ที่นี้ มารมันไม่เห็นเลย มารมันไม่มีที่จะไปทวงใครเลย มันพ้นจากกรรม
 จริงๆ มันพ้นนะ มันพ้นจากกรรมเลย มารหาไม่เจอ กรรมตามหาไม่เจอ สิ่งใดๆ ตามหา
 ไม่เจอ

การแก้กรรมถึงบอก การแก้กรรมมีไหม? มี มีด้วยวิธีการใด? มีวิธีการด้วย
 วิปัสสนาญาณ วิปัสสนาญาณชำระกิเลส ชำระกิเลสเข้าไปมารหาไม่เจอ สิ่งที่มา
 กระทบกระเทือนของเราข้างนอกมันเรื่องภายนอกทั้งนั้น เรื่องดินฟ้าอากาศ เรื่องธาตุ

ขั้นนี้ เรื่องร่างกาย มันเป็นเรื่องธรรมดาทั้งนั้น มันเป็นเรื่องธรรมดา มันเห็นเป็นเรื่องธรรมดา

แต่ถ้าจิตมันไม่เป็นธรรมนะมันไม่เป็นเรื่องธรรมดา มันเห็นยวรั้ง มันเห็นยวรั้ง แล้วมันเห็นยวรั้ง สิ่งที่เห็นยวรั้ง ทีนี้มันไม่เห็นยวรั้ง เราศึกษา เราศึกษาแล้วเราก็ค้นคว้าของเรา แล้วเรารักษาของเรานะ เราทำของเรา จะบอกว่าทำไมมันไม่ได้ตั้งใจ ไม่เป็นไปอย่างที่เราทำบุญมา บุญที่ทำได้อยู่นี้มันทำให้สิ่งที่เกิดขึ้นมาเบาบางลงนะ ๑. เบาบางลง ๒. มีจุดยื่น ให้มีจุดยื่น

ให้หัวใจมีจุดยื่น พอมีจุดยื่นเห็นใหม่เราเชื่อมั่นในศาสนา เราทำดีมาแล้ว มันเพราะเชื่อมั่นในศาสนา คนเรามีสติสัมปชัญญะกับตัวเอง ทำสิ่งใดจะไม่ค่อยผิดพลาด ผิดพลาดน้อยมาก นี่ก็เหมือนกันถ้ามีสติสัมปชัญญะเห็นใหม่ มีสติสัมปชัญญะเข้าใจเรื่องสภาวะแบบนี้ สิ่งที่เกิดขึ้นมาที่มีสติสัมปชัญญะเขาก็รักษาตัวเอง

ถ้าขาดสติไปมันก็เป็นสิ่งที่มันขาดไป สิ่งที่ทำมาอย่างนี้เราก็ดูแลรักษากันไป ดูแลรักษากันไปจนจะถึงที่สุด ถึงที่สุดนะ แล้วใครทำอะไรไว้ สิ่งนั้นเป็นบุญ พ่อแม่เรา สิ่งที่เป็นญาติผู้ใหญ่เรา เราได้ดูแลรักษาเราไว้ เห็นไหม ดูแลรักษามันเป็นบุญคุณหมดละ

บุญคืออะไร? บุญคือการแม้แต่เราล้างถ้วยล้างจานเห็นใหม่ สิ่งที่เป็นใจมันสิ่งต่างๆ เราสาดไปในน้ำคร่ำ สัตว์มันได้อาศัยเป็นอาหารนั่นก็เป็นบุญแล้ว ขนาดสัตว์ที่มันไม่เป็นอะไรกับเราเลย เราแค่ทำเศษอาหารทิ้งไป มันมาอาศัยกิน เรายังได้บุญเลย เราป้อนน้ำป้อนข้าว เราดูแลมันไม่เป็นบุญได้อย่างไร? มันเป็นเรื่องทั้งนั้น

เพียงแต่ว่ามันบ่อย มันนาน ทำให้เราเบื่อหน่าย ความเบื่อหน่ายถ้าไม่มีธรรมอันนี้ มาช่วยเจือจานหัวใจ ช่วยเจือจานมุมมองหัวใจให้มันชุ่มชื้น ให้ทำขึ้นมาด้วยความชุ่มชื้น ให้ทำขึ้นมาด้วยความพอใจ ด้วยความพอใจของเรา เราตั้งใจทำ อย่าทำสักแต่ว่าทำ ทำสักแต่ว่าด้วยให้กิเลสมันจี๋เอา ถ้ากิเลสมันจี๋ กิเลสมันมีอำนาจนะ มันทำตามหน้าที่ แล้วเมื่อไหร่จะหมดหน้าที่เสียที ทำตามหน้าที่นะ

แต่ถ้ามันเป็นสายบุญสายกรรมนะ เราทำถึงที่สุด ทำถึงที่สุด จบสิ้นกระบวนการ แล้วก็จบกัน จบกันเห็นใหม่ จบเรื่องของเขานะ แล้วเรื่องของเรายังไม่จบ เรื่องของเราคือ

เราต้องรักษาตัวเราละ เราต้องดูแลตัวเราละ ถ้าเราดูแลตัวเรานะ เวลารักษาเห็นใหม่ มีลูกศิษย์มาหาหลายคนมาก ดูแลพ่อดูแลแม่นี้แหละ

พ่อดูแลพ่อดูแลแม่แล้วก็ย้อนถึงตัวใจ ย้อนถึงตัวเราก็เป็นอย่างนี้ เราก็ต้องเป็นอย่างนี้ ทุกข์เป็นอย่างนี้ เห็นแล้วมันคิดนะ ดูแลพ่อแม่แล้วมันย้อนกลับมาที่เรา มันได้ประโยชน์ไง มันได้สติ มันได้สติด้วยความคิด เราก็จะแก้อย่างนี้ เราก็จะทุกข์อย่างนี้ มันเหมือนกับเรากำหนดมรณานุสติ

ถ้ามรณานุสตินี้เราจะเตือนตัวเราตลอด แต่ที่เราเห็นกับตา เราจับต้อง เราดูแลเตือนสติ แล้วพอพ้นจากนั้นไปเห็นใหม่ เราออกมาข้างนอกเราก็เพลิน เพลินกับชีวิตไปอีกแล้ว ไปกับเขาหมดเลย ไปกับโลกหมดเลย ถ้าไปกับโลกหมดเลยมันก็ไปตามกระแสโลกเห็นใหม่

ความคิดอันหนึ่งเป็นโลก ความคิดอันหนึ่งเป็นธรรม ถ้าความคิดอันหนึ่งเป็นโลกมันก็ไปกับโลก ถ้าความคิดที่เป็นธรรม ความคิดเป็นธรรมเห็นใหม่มันมีสติ มันรู้จักคิดและรู้จักชีวิต รู้จักกาลเวลา กาลเทศะ ถ้ากาลเวลาเห็นใหม่ ประโยชน์กับเราไง เข็มนาฬิกากระดิกหมดนะ ตั้งแต่เข้ามาเห็นใหม่เป็นประวัติศาสตร์หมดแล้ว เป็นอดีตหมด

วันเวลานี้เอาจกลับคืนมาได้เลย ตัวเลขที่ได้มาคือวันเวลาที่เสียไป อายุขัยที่ได้มาคือหมดเวลาไปเท่านั้น ทุกคนหมดเวลาไปแล้วไม่จบ ไม่จบเพราะมันไปเกิดใหม่ มันจะไปเกิดของมันเรื่อยๆ ไม่มีวันจบ จิตนี้ไม่มีวันจบ ถ้าไม่ทำให้มันหมดกิเลสไม่มีวันจบ มันไปตลอด แต่กาลเวลามันเป็นโอกาสชีวิตหนึ่งไง ชีวิตหนึ่งมีโอกาстанั้น

แล้ววันเวลาที่เอนี่ในโอกาสนี้ ถ้ามันหมดเพราะโอกาสอย่างนี้ โอกาสหมายถึงว่า คุณดูนี่ดูเขาทำการค้ากันเขาต้องมิตลาดเห็นใหม่ โอกาสที่ศาสนาเจริญรุ่งเรืองไง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นมารื้อค้นขึ้นมาจนให้การกระทำของเราเป็นหลักชัยในศาสนา

ศาสนามีแก่น มีกระพี้ มีเปลือก ไปติดกันที่เปลือกนะ ไปติดกันทางวิชาการนะ แล้วปากเปียกปากแฉะนะ ธรรมะเป็นอย่างนั้น สุขยอดอย่างนั้น สุขยอดอย่างนั้น ไอ้ตัวที่พูดไม่รู้อะไรเลย นกแก้วนกขุนทอง แต่ถ้าดูหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ท่านรื้อค้นขึ้นมาจะท่านรื้อค้นขึ้นมาในป่าในเขา รื้อค้นขึ้นมาจากหัวใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเอง อาศัยป่าอาศัยเขาเป็นชัยภูมิ

เป็นชัยภูมิในการที่ว่าให้มันสยดสยอง ให้มันวิเวก ให้มันสงบสัจ ให้มันเข้ามาหาตัวของใจ แล้วพอเข้ามาหาตัวของใจ แล้วใจของเรามันจะใช้ปัญญาของมันรื้อค้นเข้ามันเข้าไปอีก เห็นใหม่ ธรรมะมันเกิดที่นี่ ธรรมะมันเกิดกับใจที่มันรื้อค้น มันได้รื้อค้นเข้ามาในหัวใจ

มันรื้อค้น มันเห็นว่าสิ่งใดเป็นพิษ สิ่งใดเป็นเสี้ยนเป็นหนาม สิ่งใดเป็นสิ่งที่ปักเสียบหัวใจ มันถอดถอนสิ่งนั้นออกด้วยใจแก้ไข เพราะด้วยใจแก้ไข เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ที่โคนต้นโพธิ์ ตรัสรู้ในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ววางธรรมวินัยไว้เห็นใหม่ มันรู้จริง รู้จริงมันทำได้จริง

ในการปฏิบัติในยุคสมัยปัจจุบันที่ครูบาอาจารย์เรารื้อค้นขึ้นมาเห็นใหม่ มันทำได้จริงอย่างนี้ มันทำขึ้นมาจากหัวใจความเป็นจริงเห็นใหม่ สิ่งที่เป็นจริงขึ้นมามันพูดเมื่อไหร่ก็ได้ มันพูดด้วยความจริง ด้วยความองอาจนะ ด้วยความองอาจไม่กลัวสิ่งใดๆ เลยเพราะมันเห็นจริงทำจริงได้ประโยชน์จริงๆ

แต่ถ้าเป็นการศึกษามันเหมือนกับเราจำของเขา มา แล้วศึกษากันไปประสาโลกๆ เห็นใหม่ แล้วส่งเสริมกัน ทุกอย่างต้องเป็นวิทยาศาสตร์ ทุกอย่างต้องเป็นวิทยาศาสตร์ ไซ้ ทุกอย่างต้องเป็นวิทยาศาสตร์ การปฏิบัติก็เป็นวิทยาศาสตร์ทางจิต วิทยาศาสตร์คือการทดสอบ สมาธิก็เป็นวิทยาศาสตร์

ปัญญายังกว่าวิทยาศาสตร์อีกเพราะวิทยาศาสตร์เห็นใหม่ ๕๕.๕๕ ในวิทยาศาสตร์ไม่มีปรมาตมธรรม ร้อยเปอร์เซ็นต์ไม่มี แต่ในทางธรรมะ มี ปรมาตมธรรมในธรรมะนี้ มีหัวใจเป็นธรรม ถ้าไม่ร้อยเปอร์เซ็นต์ ๕๕.๕๕ ไม่ได้ มรรคสามัคคีไม่ได้ จุดหนึ่งทำให้ครบสมบูรณ์ไม่ได้ ธรรมะครบสมบูรณ์ไม่ได้เลยถ้าเป็นวิทยาศาสตร์

เพราะวิทยาศาสตร์มันต้องมีเจ้าของ มีตัวตน มีสสาร มีความเป็นไป ธรรมะนี้เป็นธรรมชาติ หมุนเข้าไปทำลายตัวมันเองตลอด ทำลายตัวมันเองตลอด สิ่งที่ทำลายตัวเองเห็นใหม่ เข้ามาถึงตัวมันเองแล้วทำลายตัวมันเอง เนี่ย ถือว่าเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วเราทำของเราขึ้นมาในใจของเรา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดกับปัญจวัคคีย์เห็นใหม่

“เราไม่รู้ ๖ ปีก็ไม่บอกว่าเป็นพระอรหันต์ บัดนี้เป็นพระอรหันต์นะ เจียหุลงฟัง เจียหุลงฟัง ถ้าไม่มีกิจญาณ สัญญาณเกิดจากใจ กิจญาณเกิดจากหัวใจไม่เกิดขึ้นมา เราไม่เคยปฏิบัติคุณตน ปัจจุบันนี้เราปฏิบัติคุณตน ให้เจียหุลงฟัง”

แล้วปัญจวัคคีย์ฝึกฝนมากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อุบัติญาณอยู่ ๖ ปี จิตมันเป็นสมาธิอยู่แล้ว จิตมันมีพื้นฐานอยู่แล้ว จิตที่เป็นพื้นฐาน จิตที่เป็นสมาธิ จิตที่ไฟที่ต้องการที่พยายามแสวงหาทางออก แล้วมันมีพื้นฐาน แต่ยังไม่มีส่วนเป็นมรรคเป็นธรรมที่จะพาให้ออก ยังไม่มีในโลกเห็นใหม่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ก่อนขึ้นมาก่อน เสวยวิมุตติสุขแล้ว มาเทศน์ ชัมมจักกฯ เอาพระอัญญาโกณฑัญญะ รู้ออกมาได้เห็นใหม่ สิ่งที่เกิดขึ้นมา สิ่งที่ทำให้ขึ้นมาแล้วพอพระอัญญาโกณฑัญญะตรัสรู้ธรรมขึ้นมา พอรู้ธรรมขึ้นมาเห็นใหม่ จนปัญจวัคคีย์ทั้งหมด เทศนาให้ปัญจวัคคีย์ทั้งหมดเห็นใหม่ สิ่งที่จะเป็นพยานต่อกันเป็นพยานต่อกันทั้งหมด

ยสะขึ้นมาอีก ๕๔ องค์ ภิกษุ ๖๐ องค์ พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ บ่วงที่เป็นโลกบ่วงที่เป็นทิพย์ เธอจงไป อย่าช้อนทางกัน แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังบอกอย่าไปช้อนทางกัน มันเสียผลประโยชน์เพราะว่ากว่าจะฝึกฝนใจแต่ละดวงขึ้นมา มันไม่ใช่ของง่ายหรือ

แล้วในปัจจุบันนี้หลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นหรือก่อนขึ้นมา แล้วหลวงปู่มั่นเห็นใหม่ไปทางนั้น ไปทางนั้น เวลาสั่งสอนพยายามให้มีข้อวัตรปฏิบัติติดตัวมันไป ติดตัวมันไป คือให้มันมีอาวุธติดตัวมันไป ติดตัวไปสู่กับกิเลสของมัน แล้วถ้ามันเอาอาวุธนั้นชำระกิเลสของมันได้ขึ้นมาละ มันเป็นประโยชน์กับโลกมหาศาลเลยเพราะคนทำงานเป็น

คนทำงานเป็น คนมีวิชาการคนมีความรู้จริงจะไปอยู่ในที่ไหนมันเป็นประโยชน์ทั้งนั้น ถ้าคนรู้ไม่จริงไปอยู่ในที่สังคมที่เขาเจริญแล้วยังไม่รู้จริงยังเป็นปัญหาไปหมดเลย สิ่งที่มีรู้จริงขึ้นมาเห็นใหม่ แล้วในปัจจุบันนี้มันมีครูบาอาจารย์ที่รู้จริงเราถึงจะต้องเห็นโอกาสไง เราถึงเห็นโอกาสดับชีวิต เรามีการกระทำ

โลกเขาจะเป็นไปให้เขาเป็นไปนะ เราอยู่กับโลก ใจ ทุกคนอยู่กับโลก ธรรมะไม่ขวางโลก อยู่กับโลกเราก็อยู่กับเขาเพราะว่าชีวิตมันเป็นอย่างนี้ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมต้อง

อยู่กับมัน ต้องอยู่กับมันนะเพราะเราเกิดมาแล้ว เราเกิดมาเป็นมนุษย์แล้วเรามีอายุขัย เรามีกาลเวลาของเรา เราอยู่ในสังคมของเรา แต่เราไม่ไปกับเขา

เราอยู่กับเขา อาศัยสังคม แต่เราไม่ไปกับเขา เราจะไปสู่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะรู้ค้ำใจของเรา อยู่กับเขาโดยไม่ติดเขา อยู่กับเขาโดยดูหัวใจของเรา แล้วมันจะเห็นนะ ธรรมกับโลกอยู่ด้วยกัน แต่ไม่เหมือนกัน ไม่ใช่อันเดียวกัน ไม่ใช่ โลกมันเป็นสิ่งที่ไม่มีต้น ไม่มีปลาย ทำเสร็จแล้วก็ต้องทำ วัตถุไม่มีต้นไม่มีปลาย ต้องทำกันอยู่อย่างนั้น

แต่หัวใจถ้าเราทำเสร็จแล้วนะ จบ จบสิ้นกระบวนการ เพียงแต่รอวันเวลาเท่านั้น รอกาลเวลาที่มันถึงที่สุด รอแต่ใบไม้หลุดจากขั้วก็ จบ ถ้าใบไม้หลุดจากขั้วแล้วเลิกกัน แต่ถ้าใบไม้ไม่หลุดออกจากขั้วลมพัดมันก็ไหวตามลมมันก็ธรรมชาติ ยังมีชีวิตอยู่มันก็ต้องกินต้องอยู่กันไปอย่างนี้

ถึงที่สุดแล้วเห็นไหม ไม่ตื่นตื่นไปกับโลกเลย ไม่เป็นสิ่งใดๆ กับโลกเลย เข้าใจสภาวะแบบนั้นแล้วถ้ามันเป็นอย่างนั้นนะ ร่มโพธิ์ร่มไทร ถ้าเรามีความรู้จริงในศาสนา มันจะเป็นประโยชน์กับศาสนาเพราะมันเป็นที่พึ่งอาศัยไง ถ้าร่มโพธิ์ร่มไทรนกกาอาศัยมหาศาล ถ้านกกาอาศัยเห็นไหม มันเป็นประโยชน์ไหม?

ถ้าไม่เป็นร่มโพธิ์ร่มไทร มันมีแต่แดดแต่ลมนกกาที่ไหนจะไปอาศัย ถ้าผู้รู้จริงคนหนึ่งมันเป็นประโยชน์กับโลกได้ขนาดนั้นนะ เราถึง ถ้าเราผู้จริงเราต้องเอาตัวรอด มันเป็น ๒ ประเด็น ประเด็นหนึ่งถ้าผู้จริงเราพ้นจากกิเลสด้วย พ้นจากทุกข์ด้วย แล้วยังเป็นประโยชน์กับโลกอีกด้วย

สิ่งประเด็นแรกต้องสอนตัวเองก่อน ต้องเอาตัวเองก่อน สิ่งที่เกิดรอบข้าง เราดูเขาไป ดูรอบข้างเห็นไหม แล้วย้อนมาดูใจ สอนใจตลอดเห็นไหม เขาก็คน เราก็คน อาการที่เป็นอาการของคน เราเห็น แต่อาการของเราก็อาการของคน แต่เราไม่เห็นเพราะมันเป็นเรา เราเลยเข้าข้างเรา เราเข้าข้างเรานะ เราเข้าข้างว่าเราทำดีหมดเลย เราเป็นสิ่งที่ดีหมดเลย

แต่เวลาเราเห็นคนอื่นเจ็บไข้ได้ป่วยเห็นไหม เห็นทุกข์เห็นร้อนนะ เราทุกข์ร้อนไหม? ถ้าเรามีสติเราจะย้อนกลับมา เราก็เป็นอย่างนี้ เห็นไหม มันเตือนเรา มันเตือนเป็น

ประโยชน์กับเรา ถ้าเดือนเป็นประโยชน์กับเรา มันเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นรอบข้างมันก็เป็นประโยชน์กับเรา ใจเป็นธรรมถ้าใจเป็นธรรม มันมองสิ่งต่างๆ เป็นธรรม ถ้าใจไม่เป็นธรรมนะมันมองเป็นกิเลสนะ

คุณใจเป็นธรรมเห็นใบไม้หลุดจากขั้ว สิ่งนี้มันก็กระเทือนใจ มันกระเทือนใจมันเป็นไป มันเดือนสติตลอด เหมือนเราเดินไปจิ้งจกมันร้องจ๊อกๆ ตลอดเห็นใหม่ พอจิ้งจกมันตกก็ต้องระวังนะ จิ้งจกตกก็ยังมีประโยชน์นะ นี่ก็เหมือนกัน พอเราไปเห็นสิ่งต่างๆ มันเหมือนทุกเราตลอดเวลา มันตกถึงชีวิตใจ เห็นใหม่

นั่นก็ผ่านละ นี่ก็ไปละ พระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตก มันหมุนไปวันๆ หนึ่งเห็นใหม่ มันเป็นอย่างนี้ มันเป็นอย่างนี้ พอมันเป็นอย่างนี้แล้วชีวิตเราละ แล้วความรู้สึกเราละ ตื่นเต้นไปกับเขาใหม่? ชีวิตเรามันสั้นไหวใหม่ ตรวจสอบใจได้นะ

ในการประพฤติปฏิบัติของเรา เราตรวจสอบตลอดเวลา เห็นสิ่งต่างๆ ทดสอบตรวจสอบ มันขึ้นใหม่ มันพองโตใหม่ หัวใจมันเป็นไปใหม่ ถ้ามันเป็นไป พอมันได้เชื่อมันเป็นไปแล้ว เป็นเพราะอะไร? แล้วถ้ามันไม่ได้เชื่อ มันไม่เป็นไป มันเป็นเพราะอะไร? ถ้ามันมีกิเลสอยู่ในใจ มันมีสิ่งใดฝังอยู่ในใจนะ รื้อค้นมันต้องเจอ ถ้ามันมีอยู่นะ

ถ้ามันมีอยู่เราหาต้องเจอ เรามีสติ เรารู้ต้องเจอ แต่ตอนนี้มันไม่รู้ มันคิดว่ามันเป็นธรรมหมด มันปล่อยหมด พอมันปล่อยหมดมันก็ส่งออกหมด มันก็ไปกับกิเลสหมด กิเลสก็หลอกใช้หมด เอาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาอ้างอิง อ้างตามใจของตัว อ้างความพอใจ มันก็เป็นไปตามนั้น แล้วมันเป็นสมบัติเราจริงใหม่ละ

ถ้าสมบัติเราจริงมันจะเป็นของเราจริง สมบัติของเราจริงนะหาไม่ได้ รื้อค้นอย่างไรก็หาไม่ได้ มันไม่เป็นไปตามที่มันต้องการหรอก

อันนี้พูดถึงถ้ามันเป็นสมบัติของเขา สมบัติของเขา นะ อายุขัยของเขา ความเป็นไปของเขา เราดูแลของเราไป ดูแลให้มันเป็นประโยชน์กับเขาด้วยประโยชน์กับเราด้วย ประโยชน์กับเขา เขามีคนอยู่ดูแลมันก็ไม่ สัตว์สังคม อยู่คนเดียวมันว่าแห้ว แต่ถ้ามาปฏิบัตินะ อยากรู้คนเดียว

ถ้าอยู่คนเดียวมันมีโอกาสปฏิบัติ ถ้าอยู่หลายๆ คนเห็นใหม่ เวลาธรรมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้คลุกเคล้า ไม่ให้คลุกคลีกัน ให้แยกกัน ให้ต่างคนต่างอยู่ ต่างคนต่างดูใจของเรา อันนี้เป็นถึงบอกว่าการขาดสติและไม่ขาดสติ

อันนี้เวลาจะตายเราควรจะให้สติทำอะไร? อะไรปวด? อะไรตายหรือเราควรท่องพุทโธ พุทโธอย่างเดียว ไม่ต้องสนใจเรื่องเป็นเรื่องตาย อันไหนจะทำให้เราเข้าสู่สุคติ

พุทโธ พุทโธ อย่างเดียวละ เวลาเราตายเห็นใหม่ เราควรตั้งสติไว้ อะไรปวดอะไรตายอย่าไปสนใจมัน เพราะอะไรปวด อะไรตาย จิตมันไปรู้ ถ้าพุทโธถี่ๆๆๆๆ ไปเลยละ เวลาเขาพูดกันเห็นใหม่ บอกว่าเวลาคนใกล้ตายให้นึกถึงพระ แต่ถ้าเราพุทโธ พุทโธนี้พุทโธนี้เป็นพระเลยละ พุทโธผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เพราะตัวจิตเป็นพระไง เวลาจิตสงบ เวลาพุทโธ พุทโธไป พอจิตสงบบางทีมันเห็นเป็นพระพุทธรูป เห็นมันก็เห็น

เห็นนี่จิตมันเห็นมันเป็นนิมิต แต่ถ้าจิตมันเป็นพุทโธเองเห็นใหม่นึกพุทโธไม่ออก แล้วถ้าพูดถึง ถ้าวิกฤตขึ้นมาคนเราเห็นใหม่ คนเราเวลาจะจมน้ำ เวลาตกน้ำไปจะจมน้ำ มันจะตะเกียกตะกายเอาชีวิตรอดได้ไหม ทุกคนกลัวตาย ทุกคนก็ตะเกียกตะกายเอาตัวรอด นี่ก็เหมือนกัน พุทโธ พุทโธ พุทโธ

ถ้าพุทโธ พุทโธเหมือนเราตะเกียกตะกายเกาะพุทโธ แล้วถ้าเราเกาะพุทโธได้นะ พุทโธกับจิตเป็นอันเดียวกันนะ มันเป็นเรื่องเดียวกันเลย ฉะนั้นพุทโธดีกว่านึกถึงปวดนึกถึงตายมาก แต่ขณะที่มันปวดความปวดอันนั้นมันเร่งเร้า เราจะพุทโธพุทโธปวดมันก็จะดึงไปเยอะมาก

อันนี้ปวดจะดึงไปเยอะมากเห็นใหม่ ถ้ามีสติมันพยายามพุทโธ ถ้าพุทโธออกมาจากใจนะ มันเหมือนกับคนจนตรอก คนจนตรอกนะ ถ้ามันฮึดสู้ขึ้นมา มันเป็นไปได้ นะ ถ้าคนไม่จนตรอกเห็นใหม่ ครูบาอาจารย์ท่านสอน ท่านสอนบอกว่าสติปัญญามันจะเกิดตอนจนตรอกนะ อย่าคิดว่าเราจะโง่ตลอดเวลา

ถ้าเรามีโอกาสเคลื่อนไหว มีโอกาสหลบหลีกมันจะอ้างตลอด มันจะอ้างนะ แล้วมันไม่จนตรอก ไม่จนตรอก มันคิด เวลามันจนตรอกเห็นใหม่ มันจนตรอกมันคิดขึ้นมาได้ มันเอาตัวรอดได้ มันหาทางออกของมันได้ พุทโธ พุทโธ พุทโธก็เหมือนกัน ถ้ามัน

จนตรอก มันปวด มันเจ็บจนไม่มีทางไปนะ มันพุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธ มันลง
ได้ ถ้าง่วงได้นั้นละตัวพระ

ให้นึกถึงพระคือว่ามันเป็นตัวพระ ตัวจิตเป็นตัวพระเลย พุทโธสว่างไสว พุทโธ
ส่องไสเพราะพุทโธมันเป็นสมาธิ เวลาพุทโธ “พุทโธส่องไส พุทโธสว่างไสว” นี่เป็น
สมาธิหมดคนะ มันไม่ใช่เป็นปัญญา ถ้าเป็นปัญญามันเป็นมรรค นี่อาศัยพุทโธ พุทโธ พุท
โธมันเป็นทีหลบที่พัก มันเป็นที่หลบที่พักเพราะอะไร?

เพราะโดยกำปั้นทุบดินไง คิดเจ็บก็เจ็บ คิดปวดก็ปวด คิดหายก็หาย คิดดีก็ดี คิด
ชั่วก็ชั่ว มันเป็นจากความคิด แล้วพอมันคิดถึงพุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธอยู่กับมัน ถ้าพุ
ทโธอยู่กับใจ ใจมันเป็นพุทโธเสียเอง เราเรียกหาพุทโธ พุทโธเห็นไหม เราเรียกร้องหา
สิ่งต่างๆ แล้วเราไปจับสิ่งนั้นเสียเอง

สิ่งนั้นอยู่กับเรา เราจะเรียกร้องหาอีกไหม มันเรียกร้องมันก็ไม่เรียกร้อง มัน
ต้องการหา มันก็ไม่ต้องการหาเพราะตัวมันเป็น จิตที่มันเป็นพุทโธขึ้นมาเห็นไหม นี่
แหละที่ว่านึกถึงพระนึกถึงพระ นึกถึงพระกับใจเป็นพระต่างกันตรงไหน? นึกถึงพระ
เห็นไหม นึกถึงพระ นึกถึงพระ ตัวมันไม่ใช่พระ มันนึกถึงเขา

นึกถึงพระเห็นไหม นึกถึงพระ พยายามนึกถึงพระ สร้างพระ ภาพพระ แต่ถ้าพุท
โธ พุทโธตัวมันเป็นพระ มันไม่ต้องนึกถึงพระมันเป็นพระองค์เอง แล้วเข้าใจพระว่าสิ่งนี้เป็น
พระ สิ่งนี้เป็นพระ ตัวเป็นพระ ตัวเป็นความว่าง ตัวเป็นตัวพุทโธ ตัวเป็นตัวผู้รู้

นี่ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แล้วเวลาในการประพฤติปฏิบัติเห็นไหม ถ้าเห็นองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าให้ฆ่าทิ้งเสีย คนฟังถ้าไม่ใช่ปรารถธรรม ฟังแล้วมันก็ดูแปลกๆ
ไม่ได้ไปฆ่าทิ้ง ไม่ได้ทำลาย แต่ขณะที่พุทโธจิตมันเป็นพระ คำว่าจิตมันเป็นพระ จิตมัน
เป็นพระชั่วคราว จิตเป็นพระเพราะจิตเป็นพระเลย

ทำไมมันคลายตัวออกมาล่ะ? ทำไมสมาธิมันเสื่อมล่ะ? ทำไมสมาธิมันอยู่กับเรา?
เป็นพุทโธเป็นพระ เป็นพระ เป็นพระชั่วคราว แต่เวลาคลายออกมามันเป็นกิเลส อันนี้มัน
เป็นกิเลส ถ้าเจอพุทโธเห็นไหม สิ่งที่เป็นทุนมันเป็นมิดที่คมกล้า ที่บอกว่าถือมิดไว้เจอ
สิ่งใดเราใช้มิดนั้นทำประโยชน์ได้

จิตเป็นสมาธิ สมาธิมันเป็นฐานให้เกิดปัญญา ถ้าสมาธิมันเป็นฐานให้เกิดปัญญา ถ้าสมาธิให้เกิดปัญญา ถ้าปัญญาเกิดจากสมาธินี้เป็นโลกุตระปัญญา แล้วเกิดคนมันจนตรอกขึ้นมาเห็นใหม่ เกิดถ้าปัญญา คุณิ สันตติมหาอำมาตย์ หรือที่ว่าออกไปสู้รบกับมารเห็นใหม่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก คุณิ เมื่อยุบ่นคอข้างนะ พระพุทธเจ้าบอกวันนี้จะเป็นพระอรหันต์ ไปรบทัพจับศึกกลับมา กษัตริย์ให้เป็นกษัตริย์อยู่ ๗ วัน กินเหล้าเมาขี้เสมเลยละ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบิณฑบาตเห็นเขาเมื่อยุบ่นคอข้าง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกวันนี้เขาจะได้เป็นพระอรหันต์ แล้วใครจะไปเชื่อคนเขาจะเป็นพระอรหันต์ได้ไง

มีความสุขมาก กำลังกินของเขาตามที่ได้เป็นกษัตริย์ ๗ วันก็เสพสุขเต็มที่เลย แต่ถึงวันที่ ๗ ภรรยาของตัวเองเสียต่อหน้า พอภรรยาเสียต่อหน้ามันกระตุกหัวใจ พอเสียต่อหน้ามันซ็อก พอซ็อกย้อนกลับมา สำเร็จเป็นพระอรหันต์เลยเห็นใหม่ สำเร็จเป็นพระอรหันต์ความคิดมันย้อนกลับเลย สำเร็จเป็นพระอรหันต์ได้

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันเป็นพุทโธ ถ้าจิตเราเป็นสมาธิ สมาธิจะเกิดปัญญา ถ้าสมาธิจะเกิดปัญญา ปัญญาจะเกิดจากสัมมาสมาธิ สิ่งนี้ถ้าจนตรอกเห็นใหม่ จนมีคนคิดมากบอกว่าถึงเวลาก่อน ภาวนากันไปเป็นพอพิริ แล้วจะไปเอาตอนตาย กิเลสมันหาทางออก แต่ที่พูดนี้พูดเพราะมันเป็นความจริง

มันเป็นความจริงหมายถึงว่าคนที่มันจนตรอก คนที่มันถึงที่สุดแล้วปัญญามันเกิดก็มี ถ้าคนมันจนตรอกเห็นใหม่ คนมันจนตรอกแล้วมันไม่มีทางไป ถ้ามีวาสนามันออกได้ ถ้าคนจนตรอก แต่ไม่มีปัญญาเห็นใหม่ จนตรอกก็เลยหาที่หลบที่ซ่อน หาที่หลบที่ซ่อน หาพุทโธ หาสมาธิเป็นที่พึ่งอาศัย

ถ้ามีสมาธิเป็นที่พึ่งอาศัยมันก็พออาศัยได้ อาศัยหลบเจ็บหลบปวด แต่มันอยู่ได้สักพักหนึ่งมันก็คลายออกมา พอคลายออกมามันก็เจ็บปวดอีก มีนะ พระสมัยพุทธกาลที่สำเร็จท่ามกลางปากเสือเห็นใหม่ เวลาเสือกัดเท้า กินเข้าไปถึงเท้าถึงเอว คิดดูสิว่าเสือมันขบกระดูกหัก มันกัดเนื้อเรา กินเป็นชิ้นๆ เจ็บปวดไหม แล้วมันสำเร็จได้อย่างไรคาปากเสือ มันก็เป็นสิ่งที่เขาสร้างของเขามา

เขาสร้างของเขามาทั้งนั้น ทำไมเลิ้อมันต้องมากินพระองค์นี้? ทำไมเลือ ทำไมพระองค์นี้ต้องโดนเลือกิน แล้วทำไมถึงไม่ไปกินพระองค์อื่น แล้วเวลากินเข้าไป ทำไมสำเร็จท่ามกลางปากเลือ มันส่งเสริมกันมาทั้งนั้น พระนาคิตะ เป็นผู้ปฏิญฐากองค์สมเด็จ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นใหม่

เวลาละจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาแล้วเดินจงกรมอยู่ ทุกคนเขามีความสุขเพราะเขาไปที่ยวนักขัตถุภักัน ทุกคนมีความสุข เรานี้มันเป็นเศษคน เราเป็นคนที่ไม่ม้ออำนาจวาสนา เดินจงกรมอยู่เห็นใหม่ แล้วเทวดามายับยั้งกลางอากาศเลย

“ที่เขา เป็นที่ว่าเป็นวาสนา เขายังคิดในโลก เขายังคิดในวิญญูะกันอยู่นะ เขายังเวียนตายเวียนเกิดอยู่นะ ท่านต่างหากเป็นผู้วิเศษ ท่านต่างหากนะ”

เพราะท่านต่างหาก ท่านต่างหากที่พูดถึง ถ้าร้อคั่นเข้ามาในหัวใจจะพ้นจากกิเลส ใจ ได้สติเพราะมันน้อยเนื้อต่ำใจ ใจ เห็นเขามีความสุข เห็นเขามีความเพลิดเพลิน เราอยู่ในทางจงกรม อยู่ในที่บิบบคั่นมีแต่ความทุกข์ คนนะ เวลาทุกข์เวลายากนะ เวลาหิว เวลากระหายนะ แล้วเดินจงกรมอยู่เพราะเดินจงกรมเป็นวันเป็นเดือนเป็นปีอยู่อย่างนั้น

แล้วมันจะรู้เลยว่ามันทุกข์ขนาดไหน มันทุกข์ขนาดไหนเพราะมันจำเจ จำเจเราต้องกระตุ้นตัวเองตลอด เราต้องต่อสู้ตลอดเพราะทุกคนไม่ม้ออยากทุกข์หรือ ทุกคนอยากสะดวกสบายทั้งนั้น แต่เพราะเรามีความตั้งใจ เรามีความจะต่อสู้กับกิเลส เราถึงพยายามต่อสู้ด้วยความเป็นจริง เอาเราเข้าต่อสู้กับกิเลส กิเลสก็คือเราเองเห็นใหม่ เราถึงกระตุ้นให้ต่อสู้ ให้มีความเป็นไป

เวลาเทวดามายับยั้งอยู่กลางอากาศ เดือนพระนาคิตะ พระนาคิตะเป็นพระอรหันต์ ขึ้นมาเลย แล้วเทวดาคั่นกับพระนาคิตะเป็นอะไรกัน? ทำไมเทวดาเยอะเยะไป ทำไมไม่มาเดือนเราบ้าง ไม่มาเดือนเราเพราะอะไร? เพราะเราไม่สนใจใจ เราเพลิดเพลินกับชีวิตใจ เราพอใจกับชีวิตของเรา

เราพอใจ เห็นเขามีความสุข เราก็จะสุขกับเขา เห็นเขาทำอะไรก็จะไปทำกับเขา เห็นเขาตื่นตื่นก็ไปตื่นตื่นกับเขา ไม่ได้ทวนกระแสเลย เพราะทวนกระแสใจ เห็นเขาไปเที่ยวกัน มีความสุขเพลิดเพลินกัน เราเป็นคนเศษคนเดน เราเป็นคนไม่ม้ออำนาจวาสนา

ในวิเวก ในการหาที่สงบ ในการวิเวกของเราเห็นใหม่ เราหาที่วิเวกหาที่สงบของเรา เราตั้งใจใช่ไหม? เราตั้งใจหาที่วิเวกของเรา เราตั้งใจหาความสงบของเรา แล้วในที่วิเวกสงบของเรา มันเป็นวิเวก แต่ถ้าเป็นกิเลสมันไม่พอใจ มันไม่พอใจหรือ มันอยากจะอยู่คลุกเคล้า มันอยากจะอยู่ที่เคยชิน อยู่ในสิ่งที่มีบุคคลมากๆ มันทำให้มันนอนใจ มันทำให้มันไม่มีภัย แต่มันไม่รู้เลยว่ากิเลสมันจี๋หัวอยู่ตลอดเวลา

แต่ถ้าเราไปอยู่ในที่สงบ อยู่ในที่วิเวกเห็นใหม่ มันกลัวภัย กลัวจะมีการผิดพลาด กลัวสิ่งต่างๆ ความกลัวนั้นมันทำให้เราดูแลจิตของเรา ถ้าดูแลจิตของเราขึ้นมาเห็นใหม่ ถ้ามันเป็นสมาธิขึ้นมา มันก็มีกำลัง กำลังของสัมมาสมาธินะ แล้วกำลังของปัญญามันเกิด ถ้ากำลังปัญญามันเกิด มันเป็นประโยชน์กับเราทั้งนั้น มรรคมันเกิดอย่างนี้ การกระทำของเรามันเกิดอย่างนี้ เนี่ยสิ่งที่ความเป็นไป ถือว่าพุทโธ พุทโธถ้ามันเป็นจริงนะ มันสุคโตแน่นอน

ถาม : ทำอย่างไรเราถึงเป็นไปอย่างสุคโต?

หลวงพ่ : สุคโตเพราะเราต้องเป็นสุคโตเดี๋ยวนี้ เราจะไปหวังเอาแต่สุคโตข้างหน้า ตายไปแล้วจะมีความสุข ตายไปแล้วจะมีความสุข มันจะจริงไหมล่ะ? ถ้าสุคโตเดี๋ยวนี้ นะ ปัจจุบันดีทุกอย่างดีหมด ถ้าปัจจุบันไม่ดี ตายด้วยความเป็นหนี้ มันก็เป็นหนี้ตลอดไป แต่ถ้าตายด้วยความไม่เป็นหนี้ มันก็ไม่เป็นหนี้ตลอดไป

ถ้าตายด้วยความไม่เป็นหนี้ ไม่เป็นหนี้ต้องใช้อย่างไร? คุณติ ภิกษุอะไร ไปบิณฑบาตมา ฉันด้วยความเป็นหนี้ แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติ เราถึงที่สุดแล้วนะ ฉันด้วยความไม่เป็นหนี้ ฉันอยู่เหมือนกัน แต่ไม่เป็นหนี้ ไม่เป็นหนี้หรือ เพราะอะไรรู้ไหม? เพราะมันหมดเวรหมดกรรม ใจหมดเวรหมดกรรมนะ

ใจอาศัยอยู่กับโลกเขาไป อาศัยอยู่กับโลกไปมันเป็นประโยชน์กับโลก ครูบาอาจารย์ท่านพูดเห็นใหม่ ชีวิตที่ตายกับชีวิตที่อยู่ ถ้าชีวิตที่อยู่มีประโยชน์ก็ประโยชน์เปล่าๆ ถ้าชีวิตที่ตายไปแล้วนะ เพราะอะไร? เพราะพอตายไปไม่มีใครได้ประโยชน์กับใจดวงนั้น ไม่มีใครได้ประโยชน์ล่ะ เพราะอะไร? เพราะมันเป็นสถานะของนิพพาน มันไม่ใช่สถานะของวัฏฏะ

ถ้าสถานะของวิญญูเห็นใหม่ จิตมันยังเกิดในวิญญู จิตจะเกิดเป็นพรหม เป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม แต่นี่มันพ้นออกไป พ้นออกไปนะ ไม่เป็นประโยชน์กับใคร แต่มันเป็นประโยชน์กับผู้ที่ประพฤติกปฏิบัติเห็นใหม่ เวลาหลวงปู่มันจิตสงบขึ้นมา จิตสงบขึ้นไป พระอรหันต์มาสอน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาอนุโมทนา อนุโมทนาทำไม? อนุโมทนากับหลวงปู่มันนะ เวลาหลวงปู่มันบรรลุธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาอนุโมทนาเพราะสิ่งนี้มันรู้ยาก สิ่งของมันจะรู้ได้ คุณิ ทางวิชาการที่เราเรียกวิชาการ สิ่งที่เป็นประโยชน์กับโลก เราจะทำประโยชน์กับโลก มันทำเพื่อประโยชน์สาธารณะใครจะยอมรับใครจะยอมเชื่อ คนไม่ยอมเชื่อ แล้วใครจะฟัง เขาเชื่อฟังไหม?

นี่ก็เหมือนกัน ในการประพฤติกปฏิบัติเราจะเรียกตัวเองขึ้นมาก่อน การเรียกตัวเองขึ้นมาเพื่อให้ใจมันพ้นจากกิเลส มันต้องหาวิชาการ หาวิธีการที่เราู้จริง สิ่งที่เราู้จริงใครควรจะรู้จริง เห็นใหม่ พลังงานที่ทวนกระแส พลังงานที่เข้าอยู่ข้างใน เวลามันย้อนกลับเข้าไปข้างใน ย้อนกลับเข้าไป มันไปชำระกิเลสของเรา

แล้วการชำระกิเลส คุณิ คุณทางการเกษตรเห็นใหม่ เขาต้องกั้นเขื่อน เขาต้องกั้นเขื่อนเพื่อกักน้ำ เพื่อทำท่อส่งน้ำ เพื่อยกระดับน้ำ เพื่อให้เขาเป็นประโยชน์เห็นใหม่ เขายังต้องลงทุนลงแรงกันขนาดนั้น แล้วนี่จะชำระกิเลส จะฆ่ากิเลสจะไม่มีกรกระทำอะไรเลยหรือ แล้วการกระทำนี้คุณิขนาดประโยชน์ทางร่างกายนะ ประโยชน์การทำเกษตรกรรมเฉยๆ ลงทุนลงแรงกันขนาดนั้น

แล้วนี่ธรรมะเนี่ย ธรรม ธรรมเหนือโลกถ้ามันชำระกิเลสไปแล้วมันจะไม่เกิดกับโลกอีกเลย มันจะอย่างไร? มันทำรุนแรงกับสิ่งที่ทางโลกเขาทำกันมหาศาลเลย แต่ทางโลกมันเป็นวัตถุ เป็นสิ่งที่จับต้องได้ เป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้ แล้วพากันไปทัศนศึกษาได้ แต่ในทางธรรม ถ้าใครจิตสงบขึ้นมาเห็นใหม่ รู้เห็นต่างๆ ขึ้นมา ความรู้ความเห็นต่างๆ นี้ส่งออกหมด

ส่งออกเพราะมันไม่เคยเห็น แต่ทวนกระแสเข้าไป ส่งออกก็คือการส่งออก ส่งออกก็คือการเห็นเทวดา อินทร์ พรหม เห็นสิ่งต่างๆ ส่งออกหมด แต่ถ้ามันเป็นอริยสัจละ มันย้อนเข้าละ เห็นใหม่ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลมาอนุโมทนากับหลวงปู่มันก็ตรงนี้ไง

เพราะสิ่งที่พระอรหันต์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์ในสมัย พุทธกาลอยากจะรู้สัตว์ชั้นสัตว์ใหม่? อยากจะหนีจากโลกใหม่? อยากทั้งนั้น แต่จะ สื่อสารกันอย่างไร? จะสื่อสารกับสิ่งที่มีชีวิตอย่างไร? สิ่งที่มีชีวิตนะ แต่หลวงปู่มันท่าน เป็นมนุษย์ ท่านเป็นภิกษุ ท่านเป็นพระ แล้วท่านรู้คัมภีร์ของท่าน

ท่านยังพูดได้ ท่านยังเอาความเห็นของท่านมาแจกแจงให้กับลูกศิษย์ลูกหาได้ ถึง อนุโมทนาว่าศาสนา มันจะฟื้นฟูขึ้นมา ศาสนาจะมีผู้รู้จริงขึ้นมา ศาสนาจะมีคนรู้คัมภีร์ ขึ้นมา หรือคัมภีร์ขึ้นมาให้ธรรมะได้แสดงตัวออกมา

ธรรมะที่มีอยู่ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้คัมภีร์มาแล้ว แล้ววางอยู่ใน พระไตรปิฎก มันเป็นทฤษฎี แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้คัมภีร์มาจริงๆ นะ ในศาสนามีอยู่ ๕,๐๐๐ ปีและในกึ่งพุทธกาลเห็นใหม่ นี่มรรคผลไม่มีแล้ว ฟันกึ่ง พุทธกาลมาแล้วมรรคผลจะไม่มี

มรรค ผลจะไม่มีแล้วพระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้ด้วยอะไร? อกาลโก ไม่ใช่ กาลไม่ใช่เวลา เพียงแต่ไม่ใช่กึ่ง ไม่ใช่กาลไม่ใช่เวลา แต่คนที่จะรู้ คนที่จะมารู้ในกาล มันจะมีอำนาจวาสนาแค่ไหน ถ้าอำนาจวาสนาไม่ถึง ความเป็นไปเข้าถึงธรรมไม่ถึง สมาก็สมาธิไม่ถึง ปัญญาที่เป็นปัญญาโลกๆ ปัญญาโลกๆ มันจะเข้าถึงธรรมะได้ อย่างไร?

ปัญญาก็ปัญญาโลกๆ แล้วไปศึกษาธรรม ศึกษาปรมัตถธรรมขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เราเป็นโลก ปัญญาเราเป็นโลก ความรู้ของเราเป็นโลก แต่ความรู้ที่เป็น โลกมันก็เป็นความรู้โลกๆ ถ้าความรู้โลกๆ โลกกับธรรมมันคนละเรื่องนะ

เรื่องของโลก โลกทัศน์มันส่งออก ธรรมะมันเหนือโลก ถ้ามันเหนือโลกมันจะ ย้อนกลับเข้ามา ถ้ามันไม่ย้อนกลับเข้ามา แล้วมันจะเอาอะไรไปทำมัน นี่ใจที่ว่า อนุโมทนา อนุโมทนาอย่างนี้ อนุโมทนาเพราะสิ่งที่ได้แข่งกับเขา สิ่งที่จะรู้สัตว์ชั้น สัตว์ใจ สิ่งที่จะให้ย้อนกลับเข้ามาจากข้างในได้ ถ้าย้อนกลับมาข้างในมันเป็นสัจจะ มัน เป็นความจริง

ถ้าสัจจะความจริง คนมีสัจจะความจริงพูดคำเดียว พูดสัจจะความจริง คนที่ ต้องการ คนที่ปรารถนานะ คนที่กำลังรู้อยู่นะ นี่สิ่งที่เรียกว่าวูปากคอก เปิดประตูออก

ทันที เปิดประตูด้วยโวหาร เปิดประตูด้วยธรรมใจ เอาธรรมใจเข้าไปที่หัวใจ ถ้าถึงจุดนั้น มันจะเปิดประตูนั้นออกมา โคนุ้มนั้น โคนอกนั้นมันจะได้ออกมาได้

แต่ถ้าไม่มีใครเปิดดอกเห็นไหม ไม่มีใครรู้จริงมาเปิดดอก แต่องค์หลวงปู่มันไม่มีใครเปิดให้ ดันออกไป ดันจนปากดอกเปิดออกไปจนได้ ถึงอนุโมทนาไป พอดันปากดอกออกไปได้ ตัวเองพ้นออกไปได้ ถ้าตัวเองพ้นออกไปไม่ได้จะเอาอะไรไปสอนเขา เพราะดอกมันอยู่ที่ไหน? ประตูดอกมันอยู่ที่ไหน? มันจะพ้นจากดอกนั้นออกไปได้อย่างไร?

ดอกคือกิเลสนะ ดอกคือหัวใจ สิ่งหัวใจที่มันมีกิเลสที่มันยังฝังอยู่ ถ้ามันจะสุกโต มันจะสุกโตที่นี่ สุกโตเดี๋ยวนี้ละ อย่าไปหวังสุกโตข้างหน้า สุกโตข้างหน้ามันเป็นความคิดของเราเองว่าสิ่งที่ไปข้างหน้ามันจะเป็นสุกโต เราต้องรู้ของเรา เราต้องทำของเรา ถ้าทำของเราได้ มันเป็นของเรา ถ้าทำของเราไม่ได้ ทำของเราไม่ได้ละ มันเป็นสมบัติความจำ สมบัติความจำ

ถาม : มันถามมาสังโยชน์ ๑๐ สัตถ์พตปรามาส ให้ช่วยอธิบายเรื่องสัตถ์พตปรามาส

หลวงปู่ : สัตถ์พตปรามาสตามตัวอักษร ตามตัวอักษรสัตถ์พตปรามาสคือการลูปคลำในศีล ถ้าลูปคลำในศีล ลูปคลำในศีลมันส่วนศีล สัตถ์พตปรามาสไม่ต้องอธิบายเลย สัตถ์พตปรามาสมันเป็นสิ่งที่ ถ้ามันสมุจเฉตปหานแล้ว สัตถ์พตปรามาสมันขาดไปพร้อมกัน

นี่พอเป็นสัตถ์พตปรามาสเราจะอธิบายว่าสัตถ์พตปรามาสกันตลอด คำว่า สัตถ์พตปรามาสเราก็พูดบ่อย ถ้าเราพูดถึงสัตถ์พตปรามาสเราจะพูดถึงคำว่าโลเลใจ สัตถ์พตปรามาสคือการโลเล ความมันไม่จริง ถ้าหัวใจมันไม่จริง หัวใจมันไม่เป็นความจริงมันเป็นสัตถ์พตปรามาสโดยธรรมชาติ

แต่ถ้าหัวใจเป็นความจริงนะ ชำระกิเลสออกไปจากความจริงแล้ว สัตถ์พตปรามาสจะไม่มีเลย เพราะมันรู้จริงแล้ว มันจะเป็นสัตถ์พตปรามาสได้อย่างไร มันรู้ของมันแล้ว เรารู้ขาว รู้ดำ รู้เขียว รู้แดง เราจะไปสงสัยในขาว ในเขียว ในแดงไหม แต่ถ้าเราเป็นเทาๆ หมดเลย เราไม่รู้สีขาวสีแดงเลย เราก็สงสัย อันนี้ขาว อันนี้เขียว อันนี้แดง

แล้วพูดถึง ถ้าให้อธิบายอย่างละเอียดอย่างที่เขานูชากัน นูชาตามวิชาชีพของเขา เขานูชาเขาไม่เป็นสัพพตปริมาส ถ้าจิตใจเป็นสัพพตปริมาสแล้ว เขาจะทำอะไรก็ไม่เป็นสัพพตปริมาสเพราะทำไปตามสังคม สังคมเขาทำกันไป แต่เราไม่เป็นเพราะใจเราไม่เป็น ใจเราเป็นสัพพตปริมาส

พอเราไปทำอะไร เราว่าถ้าเราถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วเราจะไม่นูชาสิ่งอย่างอื่น เราก็ไม่นูชา เราไม่นูชาสิ่งอย่างอื่นหรอก แต่สังคมเขาเป็นไป สังคมเขาเป็นไปแล้วเราอยู่ในสังคมนั้น เขาถามมาว่า ให้อธิบายอย่างละเอียดแล้วเช่น ถ้าเป็นสัพพตปริมาสแล้วคนที่เขานูชาของเขาโดยสาขาอาชีพของเขา

เช่น ช่าง เห็นไหม ชาวนาเขานูชาพระแม่โพสพ ชาวนาเขานูชาพระศิวะอะไรของเขา ใอันนี้มันเป็นนุชาครู ครูคือวิชาชีพ อาชีพของเขาเห็นไหม ถ้าเขาเป็นโตดาบัน ถ้าเขามีอาชีพอย่างนั้นเขาก็นุชาของเขาได้เพราะเขาคัดญูกับอาจารย์ของเขา แต่เขาไม่ได้นับถือเป็นที่พึ่ง

คำว่าอาชีพ อาชีพคือการเลี้ยงชีพใหม่ อาชีพคือการเลี้ยงชีพไม่ใช่เราจะเชื่อถือเขา เราจะเชื่อถือเขา หมายถึงว่าชีวิต แต่ถ้าไม่ได้เชื่อถือกับชีวิตหมายถึงว่า เชื่อถือว่ามันเป็นที่ยัง อาชีพคือของชั่วคราว อาชีพมันก็เหมือนกับที่ว่าปัจจัยเครื่องอาศัย แม้แต่พระเห็นไหม พระอรหันต์ยังต้องกินข้าวเลย พระอรหันต์ยังต้องบิณฑบาตเลย พระอรหันต์เจ็บไข้ได้ป่วยต้องไปหาหมอ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปหาหมอชีวค หมอชีวคหมอประจำองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นไหม มันก็ยังคงอยู่ในโลก คำว่าอยู่ในโลก แต่ถ้าใจมันไม่ติดแล้วนะ อะไรก็ไม่ติด ถ้ากิเลสมันขาดไปจากใจ "ไม่เป็นสัพพตปริมาส ตั้งแต่โตดาบันขึ้นไปไม่สัพพตปริมาส ไม่สัพพตปริมาสคือว่ามันไม่ลูปคล่าในศีล

ไม่ลูปคล่าในศีล แต่มันเป็นปาปมุต ปาปมุตหมายถึงว่าเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือครูบาอาจารย์ที่เป็นพระอรหันต์อยู่ในโลกนี้ อยู่ในโลกการเคลื่อนไหวไปมันเป็นวาระของกรรม เป็นวาระของกรรม คือสิ่งที่มันมีกระทบกระเทือนกันเรื่องของกรรมมันเป็นเรื่องของกรรม ไม่ใช่เรื่องของการผิติด ปาปมุตคือไม่เป็น

พระจักขุบาล ตาบอดแล้วเดินจงกรมอยู่ เหยียบสัตว์ตาย เหยียบสัตว์ตาย แล้วที่
ภิกษุไปฟ้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปาปมุตเหยียบสัตว์ตาย แต่ไม่เป็นอะไร
เลย เป็นปาปมุตคือไม่เป็นบาป สิ้นพตปรามาสใหม่?

สิ้นพตปรามาส ถ้าพวกเราไปเหยียบตายเป็นสิ้นพตปรามาส พอเหยียบตาย
แล้ว อ้อ เราคิดๆ สิ้นพตปรามาสเพราะเราเหยียบตาย เรารู้ เราสำนึก แต่นั่นท่านไม่มี
เจตนาเพราะเวลาท่านอยู่ในวิหารธรรมของท่านเพราะใจท่านเป็นธรรม ท่านอยู่ในวิหาร
ธรรมของท่านเห็นใหม่ การเคลื่อนไหวเป็นของกาย แต่มันเป็นกรรมของสัตว์พวกนั้น
สัตว์พวกนั้นบินมาทำไม? มาอยู่ในทางจงกรมนี้ทำไม? เพราะท่านตาบอด ท่านเดิน
จงกรมไปตามปกติของท่าน

ถาม : ถ้าพูดถึงว่าให้อธิบายถึงสิ้นพตปรามาสอย่างละเอียด

หลวงพ่ : อย่างละเอียดอย่างหยาบมันอยู่ที่นี้เห็นใหม่ อยู่ที่ว่าเรารู้จริงไหม? ถ้าเรารู้
จริง ถ้ามันเป็นจริงแล้วเพราะว่าสิ้นพตปรามาสมันขาดอย่างไร? เพราะอะไร? เพราะ
เวลาสังโยชน์มันขาด เวลาสังโยชน์มันขาดเห็นใหม่ เวลาสักกายทิฎฐิ วิจิกิจฉา สิ้นพตป
รามาส

เวลาสักกายทิฎฐิมันขาด พอสักกายทิฎฐิมันขาดไปมันสงสัยอะไรไหม? มันไม่
สงสัยแล้ว ไม่สงสัยนั่นแหละสิ้นพตปรามาสขาดแล้ว เพราะไม่มีความลังเลสงสัย ไม่
สิ้นพตปรามาส ไม่ลูบคลำ ไม่ลูบคลำอะไรเลย ที่มันไม่ลูบคลำนั้นเป็นพระโศคาบันเห็น
ใหม่

คุณางวิสาขเป็นพระโศคาบันสิ นางวิสาขายังมีครอบครัว เวลาหลานตายเห็น
ใหม่ยังร้องไห้ คำว่าร้องไห้พอหลานตายเพราะหลานนี้เป็นคนสนิทมาก ให้เป็นคน
ทำบุญตลอดเวลา แล้วหลานคนนั้นตายก่อน พอตายก่อนร้องไห้ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า

“วิสาขเธอร้องไห้ทำไม”

“หลานตาย”

“โอ้ ถ้าในโลกนี้เป็นหลานเธอทุกคน เธอไม่ต้องร้องไห้ทุกวันหรือ?”

เพราะในโลกนี้มีคนตายทุกวัน สติฟื้นเลย ไม่ได้บอกว่ายาร้องไห้ ไม่ต้องร้องไห้ ไม่ต้อง พระโศคาบัน พระโศคาบันสติสมบุรณ์ สติสมบุรณ์ของพระโศคาบัน พอพูดเป็นคติ เป็นคตินี้เห็นใหม่ พระโศคาบันคิดปุ๊บ ปัญญาหมุนปั๊บ หยุดเลย ได้สติขึ้นมา

อ้าว ก็หลานตายเป็นเรื่องธรรมดา เพราะใครก็ตายตลอดเวลา โลกเขาตายเป็นอย่างนี้ สัตว์พตปรามาสใหม่ ถ้าสัตว์พตปรามาส ร้องไห้เป็นความเสียใจ เป็นสัตว์พตปรามาสใหม่ พระโศคาบันไม่มีสัตว์พตปรามาส แต่มันเป็นเรื่องหยาบละเอียด ถ้าเรื่องหยาบละเอียดมันต้องพัฒนาขึ้นไปเรื่อยๆ

เพราะเราสงสัย เราก็ถามด้วยความสงสัย ถ้าสงสัยมันก็สนเท่ห์ สงสัยสนเท่ห์ตลอดไปเห็นใหม่ ถ้ายังมีอย่างนี้อยู่มันก็เป็นเรื่องของใจ เรื่องของใจเห็นใหม่ ในการประพฤติปฏิบัติมันถึงต้องมีเจตนา ถ้าเรามีเจตนาตั้งใจให้ดี ทำของเราไปเรื่อยๆ ทำของเราไปนะ ตั้งสติตั้งใจ

นี่พอเริ่มตั้งใจสติสมบุรณ์ พอเดินจงกรม นั่งสมาธิไป เดี่ยวมันก็อ่อนลง อ่อนลงเห็นใหม่ สติ สมาธิ สติอ่อนลง การประพฤติปฏิบัติเห็นใหม่ มันก็ใจไว้แล้ว ถ้ามันใจไว้เขวปั๊บเราก็เริ่มต้นใหม่ เริ่มต้นใหม่ เริ่มต้นมาใหม่ ทำมันบ่อยๆ ครั้งเข้าจนมันเป็นนิสัยนะ พอเป็นนิสัย พอสติมันผลอปปี้ มันเตือนตัวเองได้ เตือนตัวเอง เตือนตัวเอง เตือนตัวเอง ถ้าเตือนตัวเองพยายามฝึกฝนอย่างนี้แล้วทำมันไปเรื่อยๆ

กัศพันทนเข้าไป กัศพันทนนะเพราะการทำความเพียร การแบกหามเขายังเหนื่อยเลย ทำความเพียร ความเพียรปั๊บมันไม่ชอบ มันถึงไม่สมดุล ถ้าความเพียรชอบมันสมดุลนะ ทุกอย่างสมดุลหมด ถ้าสมดุลหมดมันจะเป็นประโยชน์กับเรา รู้เอง เห็นเอง สันติภูจิโกเห็นใหม่

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเทศนาว่าการประพฤติปฏิบัติไม่ต้องตั้งกรรมการทดสอบ ตั้งกรรมการตรวจสอบหรือก มันเป็นเองนะ มันเป็นเอง มันเป็นคนเป็นงานก็คือคนเป็นงาน คนไม่เป็นงานให้อุปโลกน์ขนาดไหน เขาก็ไม่เป็นงาน เวลาจิตมันเป็นขึ้นมาเห็นใหม่

ในสมัยพุทธกาลพระปูลุชนเข้าใจว่าตัวเองเป็นพระอรหันต์จะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ต้องมา เอาพระไปดักไว้เลย ให้เขาไปเที่ยวป่าช้าก่อน พอไปเที่ยวในป่าช้า พอไปเห็นซากศพ เห็นสิ่งซากศพมันต่างๆ กันไป หัวใจมันหวั่นไหว พระอรหันต์เป็นอย่างนี้หรือ? เข้าใจตัวเองหมดเห็นใหม่

ความรู้จากภายในถ้าเข้าใจว่าเป็น แล้วเวลาครูบาอาจารย์ที่รู้ว่าไม่เป็นเห็นใหม่ให้เขารู้ตัวเขาเอง ให้เขาไปทดสอบที่ป่าช้า ให้เขาไปทดสอบกับความเป็นไปของใจ เวลาประพฤติปฏิบัติถ้าเราเป็นผู้ปฏิบัติที่มีสติสัมปชัญญะ เราจะทดสอบเราเอง เพราะอะไร? เพราะการหลง การคิด ทำให้เราเน้นช้านะ คิดทำให้เน้นซ้ำ หลงออกนอกทางเลย

ถึงว่าถ้าเราทำตัวเราเองเราหลง เราทำตัวเราเองเราหลง เราเข้าใจผิดนะ เรายังว่าบาปบุญ บาปยังไม่เท่าไร? แต่ถ้าเราหลง เราไม่เข้าใจแล้วไปสอนคนอื่นเขาหลง มันยิ่งบาป เพราะอะไร? มันเสียเวลา มันออกนอกทางไปเลย ออกนอกทางไปเลย มันเป็นมิจฉาทิฐิไปเลย

มิจฉาทิฐิออกนอกกลุ่มออกทางไปแล้วทำให้เสียหาย แต่ถ้าเป็นสัมมาทิฐิเห็นใหม่ สัมมาทิฐิด้วย แล้วเวลาจะอธิบายเห็นใหม่ เป็นสัมมาทิฐิด้วยแล้วจะอธิบายอย่างไร? อย่างเป็นสัมมาทิฐิ? อย่างเป็นประโยชน์ มันเป็นประโยชน์ตรงไหน สิ่งที้ออกไปรู้-ไปเห็นมันถึงเป็นประโยชน์ ก็เก็บข้อมูลมาเยอะเยอะเลย แล้วอยู่เฉยๆ มันเป็นประโยชน์อย่างไร?

ไอ้เก็บข้อมูลขึ้นมาเพราะกิเลสมันหลอก มันไปเก็บกรวด เก็บหิน เก็บทรายมาแบกหาม แต่ถ้ามันเข้ามาเป็นสัมมาสมาธิเห็นใหม่ มันปล่อยหมดเลย มันไม่เอาอะไรเลย มันว่างโดยตัวมันเอง มันสลัดทิ้งหมดเลย มันเป็นเอกเทศของมัน มันไม่ได้เอาอะไรมาแบกหามเลย แต่มันเป็นความดี มันเป็นความจริง เนี่ยของจริงมันเป็นอย่างนี้

แล้วถ้าไม่ใช่ของจริง ถ้าไม่มีความจริงขึ้นมาในหัวใจมันจะเอาอะไรไปอธิบายเขา อธิบายเขาอย่างไร? อู๊ย เขาไปรู้ไปเห็น เขาไปแบกไปหามา อู๊ย เก็บหอมรอมริบมาเป็นหาบๆ เลยนะ หาบความรู้มาเต็มหัวเลย แล้วเวลา นี่เป็นความรู้ ความรู้ เป็นความจริง ไร้สาระ มันเป็นเรื่องโลกๆ เป็นจิตส่งออก มันเป็นจิตนอก ถ้ามันเป็นจิตใน จิตในมันทั้งหมด ทิ้งหมดเลยเห็นใหม่

“จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้นี้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส”

จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส ข้ามพ้นอย่างไร? “โมฆราชเธอจงมองโลกนี้เป็นความว่าง” มองโลกเป็นความว่าง เราก็มองเห็น โลกนี้เป็นความว่างมองเข้าไปสิ อ้าว ว่างหรือยังล่ะ?

“โมฆราชเธอจงมองโลกนี้เป็นความว่าง แล้วกลับมาถอนอึดตามุทิตูที่เธอไปรู้ รู้ว่าว่าง”

มองโลกให้เป็นความว่าง มองให้มันสลดสังเวช มองเตรียมพร้อมการทำงาน มองคือจะประหารชีวิต จับนักโทษเข้าไปหลักประหารแล้วเอาดาบตัดหัวมัน มองให้โลกนี้เป็นความว่าง แล้วให้อึดตามุทิตูที่มันไปเห็นว่าว่างจับมันมาตัดหัว เอาทิวทัศน์ความเห็นว่าว่างมาตัดหัวมันทิ้ง พอมันตัดหัวมันทิ้งปั๊บมันก็ว่างใน ข้างนอกก็ว่าง ข้างในก็ว่างเห็นไหม

โมฆราชมองโลกเป็นความว่าง อือ โนนก็ว่าง นีก็ว่าง โนนก็ว่าง แต่ตัวมันทิวทัศน์ท่วมฟ้า มันไม่จับมันเข้าหลักประหาร จับมันไม่เป็น ไปจับมันก็ปลิ้น อือ ว่างแล้ว ดีแล้ว ถูกต้องแล้วเห็นไหม มันไม่รู้จักตัวมันเอง มันต้องรู้จักตัวมันเองเห็นไหม แล้วเราตัดหัวตัวอย่างไร? อะไรเป็นหัว? หัวอยู่ตรงไหน? ไม่รู้พูดไม่ได้หรือ ไม่รู้ตอบไม่ได้

โมฆราช เธอดูโลกเป็นความว่าง ว่าง.. อวกาศก็ว่าง ไปว่างกันอยู่ในโลก พระจันทร์โน้นนะ ตัวเองแบกทุกข์ไว้เต็มหัวใจ ว่างหมดพระอรหันต์ทั้งนั้นเลย พระอรหันต์ทำไมบ่นว่าทุกข์? พระอรหันต์ทำไมไม่มีวิมุตติสุข? ถ้ามันปฏิบัติกันนะ ปฏิบัติตามจริง ที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครูบาอาจารย์มานุโมทนา อนุโมทนา เพราะสิ่งที่หลวงปู่มันครูบาอาจารย์ท่านต้องสร้างของท่านมานะ

ถ้าท่านไม่สร้างของท่านมาหลวงปู่มันเวลาเทศน์ เวลาเทศน์เวลาสอน ครูบาอาจารย์เล่าให้ฟัง เราเกิดไม่ทันหรือ เราเกิดไม่ทันนะ หลวงปู่มันนิพพานไปก่อน ยังไม่เกิดเลย แต่เคารพมาก เคารพเพราะอยู่กับครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่านสั่งสอนมาแล้ว ครูบาอาจารย์ที่สั่งสอนเรามาท่านได้มาจากหลวงปู่มัน

ถ้าไม่มีหลวงปู่ฉันเราก็ไม่มีครูบาอาจารย์ เพราะมีหลวงปู่ฉันเราถึงมีครูบาอาจารย์ แล้วครูบาอาจารย์ท่านก็สั่งสอนมาว่าหลวงปู่ฉันสอนมาอย่างนั้นๆ แล้วสอนมาสอนลูกด้วย แล้วเราประพฤติปฏิบัติเราก็มีทิฐิ เราก็แสวงหา เราก็โต้แย้งมาตลอดเหมือนกัน โต้แย้งในหัวใจนะ ถ้าพูดไม่ได้เราก็โต้แย้งในความคิด ถ้าพูดได้ก็โต้แย้งกันด้วยเสียง ถ้าเป็นดีมันก็ดีไป ถ้าไม่ดีเราก็แก้ไขเห็นไหม

มันเห็นมันรู้ มันจนตรอก สู้ไม่ได้หรือ เวลาเราไม่จริง ท่านบอกไม่จริง เราบอกว่าจริงเพราะเราเห็นมา เหมือนเราคนนอนฝัน ฝันมา ฝันมาจริงๆ รู้เห็นมาหมดเลย เพราะฝันมา ก็เป็นคนฝันเสียเอง ไปเล่าบอกฝันอย่างนี้ ท่านบอกว่าความฝัน เอ็งโกหกหมด ไม่เชื่อหรือ ก็ฝันมาอย่างนี้จะโกหกได้อย่างไร แต่พอมันเลื่อนไป มันหายไป อ้อ โกหกใหม่ละ มันโกหกซัดๆ ฝันสุกฝันดิบมันก็โกหก

มันรู้ มันเห็น มันโดน คือว่าเหตุผลสู้ไม่ได้ เหตุผลของเรา เหตุผลของความจริง มันสู้กันไม่ได้ มันแพ้มาตลอด มันถึงย้อนกลับมาดูเรา ดูเราแล้วแก้ไขเรามันถึงย้อนกลับเห็นใหม่ นอกในใจ นอกใจในใจ มันมีครูบาอาจารย์พามา นะ ไม่มีครูบาอาจารย์พามา ศาสนาเรียวแหลมแน่นอน เพราะศาสนาต่างคนต่างเห็นแก่ตัว ต่างคนต่างเห็นว่าตัวเองเป็นความถูกต้อง

ความถูกต้อง ทิฐิ ความเห็น แล้วก็เอาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเป็นสินค้า แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ มันเป็นความเสียสละ มันเป็นความทะนุถนอม เพราะสิ่งนี้มันเชิดชู เชิดชูเวลาหลวงปู่ฉันเห็นใหม่ แม้แต่หนังสือนะ เป็นตัวอักษรท่านยังไม่ตีตัวเสมอเลย ถ้ามีอักษรเป็นตัวอักษรท่านบอกว่าตัวอักษรเป็นตัวอธิบายธรรม

แต่เวลาพูดถึงพระไตรปิฎกเห็นใหม่ บอกว่าพระไตรปิฎกมัน ถ้ากิเลสในหัวใจเรามันยังมีอยู่ ไปอ่าน มันก็เป็นกิเลสหมด ไซ้ มันเป็นกิเลสหมดเพราะว่ามันผิดที่เรา แต่ขณะที่เป็นตัวอักษรเพราะใจท่านเป็นธรรมเห็นใหม่ พอใจท่านเป็นธรรมท่านเคารพนะ แม้แต่ตัวอักษรท่านยังเคารพ แล้วดูพระไตรปิฎกทั้งตู้ทำไมท่านจะไม่เคารพ? ท่านเคารพแต่เคารพ เคารพแล้วใช้ประโยชน์ เคารพแล้วให้มันเป็นประโยชน์กับเรา ไอ้พวกเรากราบไหว้เอาบุญ

พระไตรปิฎกมันเป็นตัวแทนธรรมะ ไปกราบไหว้กัน ไม่ศึกษา ศึกษาแล้วก็ไปติดมัน ศึกษาแล้วไม่ปฏิบัติ ศึกษาแล้วปฏิบัติขึ้นมา พอถึงที่สุดแล้วเห็นใหม่ ความรู้ที่มัน

เป็นความจริงพระไตรปิฎกเหมือนกันเปี๊ยะเลย ไม่ผิดหรอก พระไตรปิฎกนี้ไม่ผิดเลย แต่
ขณะที่ไปศึกษาไปอ่านนี่ผิดหมดเลย ผิดเพราะอะไร? ผิดเพราะมันเกิดทิฐิมานะ

คิดว่ามันเป็นอย่างนั้น มันเป็นอย่างนั้น มันไปสร้างกรอบ สร้างคอก กรอบใจไว้
ใจ เอาทะเลไปครอบหัวใจไว้ แล้วบอกนี่พระอรหันต์ เอาธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าไปครอบมันไว้ ครอบด้วยความรู้ของเรา ครอบว่าสิ่งนี้มันเป็นความจริง
ครอบไว้เลย

ศึกษามา ศึกษาธรรม ปรมัตถธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาครอบ
มันไว้ แล้วมันครอบไว้มันจะวางได้ไง ครอบกิเลสไว้แล้วกิเลสมันจะตายอย่างไร? มัน
ไม่ตายหรอก มันทำไม่ได้หรอก แต่ถ้าเราไม่ครอบมันไว้ ปล่อยไปตามความเป็นจริง
แล้วทำสมาธิขึ้นมา ใช้ปัญญาขึ้นมาเห็นใหม่ ความจริงกับความจริงมันสู้กัน

ขณะกิเลสนั้นมีกำลังขึ้นมา มันก็ทำให้เราอ่อนแอ ทำให้การประพฤติปฏิบัตินี้
ทุกข์ยาก อคนอนผ่อนอาหารก็ทุกข์อยู่แล้ว เคนความเพียร เร่งความเพียรก็ทุกข์อีก แล้ว
เวลาเข้าไปเจอความจอมปลอมของใจมันปลิ้นปล้อน มันหลอกอีก มันทุกข์หลายทุกข์
เหลือเกิน แล้วมันจะสู้พ้นกับความทุกข์มาได้ยังไง? ถ้ามันมีความตั้งใจนะ มันมีความ
ตั้งใจ มีความจริงใจนะ มันต่อสู้อะไรได้

ทุกข์ก็คือทุกข์ ทุกข์เพราะอะไร ทุกข์เพราะปัญญาเราอ่อนด้อย ทุกข์เพราะเรา
อ่อนแอ ทุกข์เพราะเราประมาทเลินเล่อ ทุกข์เพราะการปฏิบัติครั้งแรก เราเข้าไปเห็น
กิเลสครั้งแรก กิเลสครั้งแรกมันเหมือนยักษ์เหมือนมาร ใจเรามันเหมือนมดเหมือนปลวก
แล้วมดปลวกมันจะเอาอะไรไปสู้กับกิเลส ขอให้ได้เห็นหน้ากิเลส รู้จักกิเลสก็ยังมีเห็น
ใหม่ อ้าว ก็สู้ใหม่ ก็ตั้งต้นใหม่ ก็ต่อสู้อะไรไป

ครูบาอาจารย์เป็นอย่างนี้นะ ประพฤติปฏิบัติมาเป็นแบบนี้ เป็นมดเป็นปลวกแล้ว
ต่อสู้อะไรกับกิเลส ยืนตัวขึ้นมาจนมดจนปลวกมันกัดกิเลสได้ มดมันกัดขากิเลสได้ กิเลสมัน
คันได้ กิเลสมันเจ็บปวดกับมดนั้นได้ ความเพียรที่ทุกข์ที่ยากขึ้นมา มันสร้างสมได้ มัน
ต่อสู้อะไรได้ มันสร้างขึ้นมาเป็นเอกัคคตารมณ์ได้ มันสร้างขึ้นมาเป็นจิตตั้งมั่นได้ มันสร้าง
ขึ้นมาสัมมาสมาธิได้ มันสร้างขึ้นมาเป็นปัญญาได้

แล้วปัญญามันฟาดฟันกับกิเลสเห็นใหม่ ระหว่างกิเลสกับธรรมต่อสู้กัน ขณะที่กิเลสมันต่อสู้กันกิเลสมันมีแรงกว่า นี่ปัญญาเกิด พลิกไป ปลิ้นมา หลอกหลวงกันไป หลอกหลวงกันมา แต่ถ้าทำกำลังให้มากขึ้น ทำสมาธิให้แข็งแรงขึ้น ปัญญาเข้มแข็งขึ้นนะ กิเลสฟาดฟันไปมันหลบนะ กิเลสไม่ตายหรอก กิเลสมันหลบก่อน หลบเข้าไปปุ๊บมันก็ว่าง มันก็พอใจนะ พอมันจิตมันเสื่อมมานะ กิเลสมันโผล่มาอีกแล้ว มันเหยียบอีกแล้ว มันกระที่บอีกแล้ว

ครูบาอาจารย์ท่านผ่านมาอย่างนี้ทั้งนั้น แล้วเวลาประพาศปฏิบัติเราผ่านกันมาอย่างนี้ แล้วเวลาเขาทำกัน ทำเล่นๆ นะ ทำเป็นของชั่วคราว แล้วมาอดกัน นิพพานของชั่วคราว มาอดกัน มันเป็นไปได้หรือ เพราะมีการกระทำมันถึงไม่เชื่อโลก ไม่เชื่อคน เย็นขยับป็น ไม่เชื่อคนมายกลอย ยกให้เราลอยเพราะการมายกให้ลอย การให้เกียรติให้ศักดิ์ศรีนั้นเป็นเรื่องกิเลสทั้งนั้น

ถ้ากิเลสกับกิเลสมันเข้ากันนะ ในการประพาศปฏิบัติเห็นใหม่ ในหมู่ของสังคม เราเห็นใหม่ พระอยากมีเกียรติมีศักดิ์มีศรีเห็นใหม่ สมณะศักดิ์ขอกัน วังเต็นกันเห็นใหม่ แล้วมันก็เข้ากับกิเลสไงเพราะกิเลสมันอยากได้ อยากเป็นอะไร? อยากเป็นกิเลส แล้วไปขอ ไปวังเต็นกันมา แล้วได้ขึ้นมาเห็นใหม่ จัดพิธีกัน จัดอะไรกัน มันหลอกเอาสตางค์ทั้งนั้น หลอกเอาสตางค์แล้วไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย แต่ถ้าเราต่อสู้กับกิเลสเราชนะ เราต่อสู้กับเราชนะ ใครจะยกขยับป็นไม่ได้

การยกขยับป็นนั้นเป็นกิเลส คำว่ากิเลสเข้ากับธรรมไม่ได้ แล้วเราก็คือต่อสู้กันมาตลอดตั้งแต่เป็นมดเป็นปลวกเห็นใหม่ มันยืนตัวของมันขึ้นมาได้ แล้วมันก็ทำลายมันได้ ทำลายได้นะ มันเป็นสติก็เป็นสติ เป็นสมาธิก็เป็นสมาธิ ทั้งรู้เห็นจับต้องได้ ทั้งรู้ทั้งเห็น ทั้งเป็นทั้งไป มันทั้งเจริญเติบโต เจริญออกงามขึ้นมา

ถ้าครูบาอาจารย์ของเรามีความรู้ความเห็นอย่างนี้ ทำไมท่านจะไม่ทะนุถนอม ถ้าไม่เคารพธรรมของครูบาอาจารย์ ไม่เคารพธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นไปได้ได้อย่างไร? มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้เลย แต่เพราะท่านเคยผ่านประสบการณ์ที่หลง หลงขณะที่ท่านอ่านพระไตรปิฎกแล้วเข้าใจพระไตรปิฎกผิด

เริ่มต้นในการประพาศปฏิบัติ ครูบาอาจารย์หรือภาคปฏิบัติหรือนักปฏิบัติ ทั้งหมดเริ่มต้นต้องอ่านพระไตรปิฎก ต้องศึกษาค้นคว้าพระไตรปิฎกก่อน เรื่องอริยสัจ

เรื่องความเป็นจริงเห็นใหม่ แล้วใจของเราเป็นไหม? ใจของเราเป็นไหม? เพราะใจของท่านก็ไม่ใช่แบบนี้ เพราะใจของท่านก็ไม่ใช่แบบนี้ ท่านเห็นโทษของมันมาก่อนเห็นไหม

ท่านถึงเดือนเราใจว่าพระไตรปิฎกถ้าเอากิเลสไปศึกษามันจะเป็นโทษกับการประพฤติปฏิบัติ คุณใช้เวลาหลวงตาไปหาหลวงปู่มันเห็นใหม่ หลวงปู่มันบอกว่า

“ท่านมหา ก็เรียนมาจนเป็นมหานะ ไม่ใช่ดูถูกธรรมนะ ไม่ใช่ดูถูก ไม่ใช่เหยียบย่ำ แต่เทิดทูนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ สิ่งที่เราเรียนมาเป็นสมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เก็บไว้ในลิ้นชัก แล้วล็อกกุญแจไว้ก่อน ล็อกกุญแจไว้ นะ อย่าให้พังออก อย่าให้ความคิดที่มีการศึกษาให้มาเตะ มาถีบ มาขัดแย้งกับความเป็นจริง”

คือสมาธิจริงๆ ปัญญาจริงๆ ที่จะเกิดขึ้นมาจากการประพฤติปฏิบัติ ถ้าไม่มีการเตือนกัน ไม่มีอะไร สิ่งนี้กิเลสของเราเองมันต้องเอามาเจ็บบันกัน เอามาเจ็บบันกัน แล้วก็เอามาโต้แย้งกัน เราจะเสียเวลาที่ไปคัดเล็กคัดแยกอีกเยอะแยะเลย เราจะต้องเสียเวลาไปคัดเล็กคัดแยกว่าสิ่งนี้ผิดสิ่งนี้ถูกเป็นเวลาอีกนานเลย

แต่ครูบาอาจารย์ท่านมีประสบการณ์ขึ้นมาเห็นใหม่ ท่านเตือนไว้ก่อน ท่านบอกไว้ก่อน แล้วเวลาท่านเล่าให้ฟังว่าเวลาท่านประพฤติปฏิบัติไปก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ เป็นอย่างนั้นจริงๆ แต่เพราะว่าได้รับการเตือนไว้แล้วท่านถึงได้ล็อกไว้ ไม่สนใจกับมัน ไม่สนใจกับสิ่งที่เข้าไป ไม่สนใจกับสิ่งที่ป็นวิชาการ ทำไปโดยก้มหน้าก้มตา แต่ถึงที่สุดแล้วท่านก็บอกเหมือนกัน ถึงที่สุดแล้วต้องเหมือนกัน

จะบอกว่าคนที่มิธรรมในหัวใจไม่ดูถูกหรือก ไม่มียกตัณญาในหัวใจหรือก ต้องเคารพธรรมและวินัยเพราะเป็นองค์ศาสดา เคารพธรรมวินัยนะ แต่ขณะที่เคารพธรรมวินัยเพราะมีประสบการณ์ถึงได้เตือน ได้สั่ง ได้สอน ได้สั่งได้สอนให้คนมีสติมีสัมปชัญญะ ให้มีกาลเวลา ให้มีความรู้สึกย้อนกลับมาถึงตัว

ให้ย้อนกลับมาดูใจตัว ให้การประพฤติปฏิบัติของตนนั้นเป็นความจริง ให้การประพฤติปฏิบัติของตนเป็นประโยชน์กับตน เห็นใหม่เป็นประโยชน์กับตนนะ

“ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

เห็นไหม เป็นประโยชน์ไหม? ได้เฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยตัวจริง โดยใจจริงๆ ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นตถาคต เวลาใจเป็นธรรมเหมือนกัน เหมือนกันเห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์ เวลาท่านนิพพานไปแล้วท่านไปอยู่ที่ไหนกัน? จิตที่นิพพาน ครูบาอาจารย์ที่ท่านล่วงไปแล้ว จิตท่านไปอยู่ที่ไหนกัน? เพราะจิตมันเหมือนกัน มันเหมือนกันมันก็ไปอยู่ที่เดียวกัน ที่เดียวกัน

ถ้าไม่ไปอยู่ที่เดียวกันมันจะไปนิพพานเหมือนกันได้อย่างไร? สิ่งที่เป็นการกระทำมันเป็นประโยชน์ไหม? มันเป็นประโยชน์กับทุกๆ คนนะ เป็นประโยชน์ในการกระทำ เป็นประโยชน์กับชีวิต เราถึงว่าการเกิดมาเป็นมนุษย์นี้แสนยาก แล้วเกิดแล้วพบพระพุทธศาสนาก็แสนยาก แสนยากนะ

แล้วถ้าเกิดมีครูบาอาจารย์ที่สอนที่รู้จริงมันก็ยิ่งยากเข้าไปใหญ่ ยากเข้าไปใหญ่แล้ว ยิ่งถ้ารู้จริงมันเป็นเรื่องธรรมดาแล้ว ถ้าไม่มีสิ่งที่เป็นสมมุติสื่อกันเราจึงไม่รู้เรื่องเลย แล้วสมมุติสื่อกันเราก็ตีค่า ตีความว่าเป็นของเรา ตีความว่าเหมือนกัน เหมือนกันโดยภาษาพูด ภาษาพูดสมมุติมันเป็นอย่างนี้ แต่ความจริงไม่เหมือนกัน ถ้าความจริงมันเป็นความจริงนะ มันจะซึ่งใจมาก ซึ่งใจมาก มีความสุขมาก

ถ้าไม่มีอย่างนั้น พวกกันทางโลกนะ ทางโลกว่าเขามีความเป็นอยู่ทางโลกเขาว่าเขามีความสุข พวกที่เป็นพระ พวกที่ประพฤติปฏิบัตินี้แห่งแล้งจะมีความสุขได้อย่างไร? ไม่ได้ใช้สอยกับโลกเขาเหมือนโลกเขา จะมีความสุขได้อย่างไร? แต่เขาไม่รู้หรือเวลาจิตมันสงบมันจะมีความสุขได้ขนาดไหน

เวลาปัญญามันเกิดขึ้นมาระหว่างกิเลสกับธรรมที่มันต่อสู้กัน มันทำลายกัน มันทำลายหัวใจ คุณิ มันพลิกคว่ำโลกธาตุได้ โลกธาตุมันพลิกคว่ำเลย พลิกฟ้าคว่ำดิน

ทางวิชาการเขาทำ คุณิโลกนี้ เขาไปศึกษานอกโลกกันเห็นไหม ในโลกนี้ได้ บาดาลนี้ สิ่งต่างๆ ได้พิภพเขายังคั่นคว่ำกัน ก็หมื่นก็พันเมตร ก็หมื่นก็ร้อยเมตรลงไปมันจะมีอะไรบ้าง เขายังไม่รู้ของเขาเลย เขาไม่เข้าใจของเขาหรอก ธรณีวิทยาเขาต้องตรวจสอบ เขาต้องคั่นคว่ำกันตลอดเวลาเห็นไหม เจะน้ำมันกันต่างๆ เขาก็ตรวจสอบตลอดเวลา

เขารื้อกัน เขายังคิดว่าโลกไม่ได้เลย เขายังทำของเขาไม่ได้เลย เพราะอะไร? เพราะโลกนี้เป็นอินไทย แต่ถ้าโลกทัศน์ล่ะ? ถ้าหัวใจล่ะ? จะค้นคว้ากันอย่างไร? จะทำกันอย่างไร? ถ้าทำไม่ได้มันจะคว้าโลกธาตุได้อย่างไร? มันจะคว้าโลกธาตุออกจากใจไปได้หรือไม่? สิ่งที่เป็นนี้เห็นใหม่ โลกนอกโลกใน รู้แจ้งทั้งโลกนอกโลกใน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้แจ้งทั้งโลกนอกโลกใน ครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่มั่นรู้แจ้งทั้งโลกนอกโลกใน ๘๐ ปีต้องตาย ชีวิตนี้ ๘๐ ปี เวลาป่วยครั้งแรกเห็นใหม่ เราป่วยแล้วนะ อีก ๘ เดือน อีก ๘ เดือน ตรงตลอดเห็นใหม่ รู้แจ้งโลกนอกโลกใน แล้วในการประพฤติปฏิบัติผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไปเห็นมิติ เห็นสวรรค์ เห็นนรก เห็นอะไรต่างๆ ไปคุยถามท่าน ท่านตอบได้หมด นี่โลกนอก โลกในก็รู้โลกก็นอกก็รู้

แล้วครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติมาเห็นใหม่ โลกในสำคัญ โลกในคือโลกกิเลส แล้วมันชำระกิเลสได้ มันทำลายกิเลสจากหัวใจได้ นี่โลกใน ถ้าโลกในมันแจ่มแจ้ง โลกในมันเข้าใจหมด โลกนอกเห็นใหม่ โลกนอกวิทยาศาสตร์มันพิสูจน์ได้ล่ะ โลกนอกคือโลกของเขา โลกนอกเห็นใหม่ โลกนอกคือโลกวิญญูะ เราเวียนกันมาเกิด เราเวียนตายกันมาตลอด เราเวียนมาตามวิญญูะ

วิญญูะพาเราเกิดเราตายมา วิญญูะมันเป็นวิบาก มันเป็นผลที่อยู่นะ แต่วิญญูะในหัวใจสิ เชื่อใจของใจ เชื่อใจของหัวใจที่มันมีสิ่งขับเคลื่อน มันจะต้องขับเคลื่อนไปอย่างนี้ ขับเคลื่อนไปตลอดเวลา ขับเคลื่อนไปจนถึงที่สุด ที่สุดนะ ที่สุดแห่งทุกซ์

ถ้าในการทำ ถ้าในทางธรรมเห็นใหม่ ทำธรรมมาถึงที่สุดนะ เราสงสารมาก ทำไมไม่ทำกัน? ทำไมไม่ตั้งใจกัน? เพราะอะไรรู้ใหม่? เพราะเราทำมา ทุ่มเททั้งชีวิตเหมือนกัน มันท่วมเทกันมาทั้งนั้น เวลามันทุกซ์มันยากมันเดือดร้อนขนาดไหนเห็นใหม่ มันทุกซ์นะ

อดนอนผ่อนอาหาร ทุกซ์มาก ทุกซ์มาก แต่มันก็ข่มขึ้น ถ้าจิตมันลงหนหนึ่ง จิตมันลงหนหนึ่งปัญญามันฟาดฟันกันหนหนึ่งนะ มันปล่อยางหนหนึ่งมันก็ข่มขึ้นมาก มันกระหึ่มในหัวใจนะ มันเหมือนกับเรากำสมบัติไว้ ของเรา ของเรา ทำไมมันไม่กระหึ่มในหัวใจ แล้วของเรามันอยู่ใกล้มือ เราจะเอ้อมเอา จะหยิบเอาขนาดไหนก็ได้

คนเวลาภาวนาเป็นนะ มันกำหนดวันตายกิเลสเลย เมื่อนั้นมันจะตาย เมื่อนั้นมันจะตาย แล้วเวลาถึงมันจะตายไหม? เหมือนกับเราทำงานเลย มันจะสิ้นสุดเมื่อไหร่? สิ้นสุดเมื่อไหร่? แต่ถ้าเราเริ่มทำงานไม่ได้เราจะให้มันสิ้นสุดได้เมื่อไหร่ มันจะจบงานเมื่อไหร่เห็นไหม แล้วชีวิตมันไม่มีวันจบ มันจะหมุนไปอย่างนี้ เกิด-ตายแน่นอน ตายแล้ว เกิดมาตายหมด เกิดมาตายหมดเลย ตายหมดแล้วนะก็เกิดหมดเลย เกิดหมดเลยนะ

ชาติปี ทุกขา ชาติความเกิดเป็นทุกข้ออย่างยิ่ง เว้นไว้แต่พระอรหันต์เท่านั้น ตายแล้วไม่เกิดอีก เกิดมาตายหมด ตายหมดก็เกิดหมด

ฟังสิ งงไหม มันก็อยู่อย่างนี้ แล้วชีวิตหนึ่งทุกข์ไหม? ชีวิตหนึ่งวนเวียนอยู่อย่างนี้ เกิดมาตายหมดเลย แล้วทำไมต้องให้มันตาย? ทำไมไม่ฆ่ามันก่อน? ทำไมไม่ฆ่ากิเลส? ทำไมไม่เอากำลังใจขึ้นมา? ทำไมไม่ต่อสู้กับตัวเอง?

ถ้าต่อสู้กับตัวเองนะ พอกิเลสมันตายแล้วนะ จบ กิเลสตายแล้วไม่มีอะไรตายแล้ว ชีวิตที่มีอยู่นี้ก็ไม่ตาย ชีวิตที่ยังมีชีวิตอยู่นี้ ยังหายใจอยู่ไม่เคยตายอีกแล้ว พอกิเลสตายไม่มีอะไรตาย กลับสู่สภาวะเดิมของเขา กลับสู่สภาวะเดิมของเขาเฉพาะธรรมชาตินะ ธรรมชาติสิ่งที่เป็นสสารนะ แต่ใจไม่มี ใจมันตั้งแต่กิเลสตายไม่มีใจ เป็นธรรมชาติ

ธาตุเป็นใจเป็นภพ ธาตุเป็นจิตเป็นภพหมด แต่เพียงแต่เป็นสมมุติที่คุยกันว่าจิตนี่เป็นอย่างไร? ความรู้สึกเป็นอย่างไร? เท่านั้นเอง ไม่มีอะไรตายแล้ว ถ้าลองกิเลสตายแล้วไม่มีอะไรตาย รอวันเวลาเท่านั้น รอวันเวลาที่ใบไม้หลุดออกจากขั้วเท่านั้นเอง ถึงเวลามันก็หลุดออกจากขั้วมันไปเอง ถึงเวลาเห็นใหม่ แล้วยังมีมหัศจรรย์ด้วย มหัศจรรย์ด้วยนะ

ผู้ที่อยู่อีกกับหนึ่ง ผู้ที่มีอิทธิบาท ๔ เห็นใหม่ จิตตะ วิมังสา มีจิต มีธรรมชาติ แล้วถ้าจะอยู่อีกกับหนึ่ง ถ้าร่างกายนี้แข็งแรงใบไม้ที่มันหลุดจากขั้วบังคับไม่ให้มันหลุดก็ได้ ใบไม้ที่แก่มันร่วงทั้งต้นเลย ร่วงหมดเลย ไ้ใบนี้กูไม่ให้ร่วง กูให้มันอยู่คาต้นอย่างนี้ก็ได้ ในเมื่อไม่ให้จิตมันออก ไม่ให้มันร่วง มันจะตายได้อย่างไร?

ถ้าจะอยู่กับเพื่อประโยชน์โลกนะ จิตตะ วิมังสา จิตตะเห็นใหม่ รักษามัน คุณจิต ถ้าจิตไม่ให้จิตออกจากร่าง ไม่ให้จิตออกจากตัวนี้ เห็นใหม่ กำหนดไว้ ต่อไว้ได้ แล้วถ้ามัน

ไม่ให้จิตมันออก ไม่ให้จิตมันออก ร่างกายมันมีพลังงาน อาหารที่มันอ่อนอยู่มันก็ไม่เนา ถ้าจิตมันออกพลังงานออกแล้ว ร่างกายนี้มันก็บูด มันก็เนา มันก็กลับสู่สภาพเดิมของมัน

แต่ถ้าลองมีธาตุไฟอยู่ ลองมีพลังงานอยู่ มันอยู่อย่างนี้มันก็อ่อนอยู่ อ่อนอยู่มันก็ไม่เนา มันก็ไม่กลับสู่สภาพเดิมของมันเพราะมีพลังงานรักษามันไว้ ถ้าพลังงานตัวนี้คือตัวจิต ถ้าตัวจิตเห็นใหม่ ตัวจิตจะอยู่อีกเท่าไรก็ได้ ถ้าร่างกายมันทนไหว

แต่ถ้ามันมีกิเลสอยู่มันกลัวไปหมด อยากจะอยู่ ๕๐๐ ชาติ แต่มันก็ตายหมด ร่วงหมดทั้งคืน ไม่มีเหลือสักใบ แต่ผู้ที่มีอยู่แล้วถึงไม่ร่วงไป ไม่ต้องตาย ไม่มีวันตาย กิเลสตายแล้วไม่มีตาย สุกโตแท้ๆ เลย สุกโตอยู่ที่นี่ สุกโตต้องให้มันสุกโตที่ใจให้ได้ ถ้ามันสุกโตที่ใจได้ มันจะเป็นความจริง

ถาม : ชาวโลกทั่วไป ที่ว่าไม่มีอะไรเกิด ไม่มีอะไรตายนี้ พระโศดบัน พระสกิทา พระอนาคารู้อย่างนี้หรือยัง? หรือต้องเป็นพระอรหันต์ถึงจะรู้อย่างนี้ชาวโลกทั่วไป เห็นแต่เกิดกับตาย เหมือนเห็นพระอาทิตย์ขึ้นพระอาทิตย์ตก แต่จริงๆ แล้วพระอาทิตย์ก็ส่องสว่างอยู่ตลอดเวลา ไม่มีอะไรตก

หลวงพ่ : ถูกต้อง ชาวโลกเห็นพระอาทิตย์ เห็นเกิดกับตายเพราะเห็นด้วยตา เห็นด้วยสมมุติ เห็นด้วยตาคือเห็นด้วยมิตินี้ โลก โลกนี้โลกสมมุติ พอเราเกิดมาเป็นโลกบ๊ีบ เราก็เกิดมาเป็นเรา เราเกิดในมิตินี้ เกิดมาในโลกนี้คือ ๒๔ ชั่วโมงเป็นหนึ่งวัน พอ ๒๔ ชั่วโมงเป็นหนึ่งวันคือสมมุติของโลกมันครอบไว้

สมมุติของโลก สมมุติมิตินี้ของวันหนึ่ง หนึ่งวันของเรามี ๒๔ ชั่วโมงเป็นหนึ่งวัน ครอบไว้ นี้ครอบไว้ปัญญาของเราที่รู้ว่าครอบไว้หนึ่งในหนึ่งวัน พ่อแม่ก็สอนลูกกันมาคนนี้ เกิดนะ คนนี้ตายนะ เขาก็รู้ว่าเกิดตาย มันก็ไม่มีอะไรเกิดตายเพราะจิตมันไม่เคยเกิดเคยตาย จิตมันก็หมุนตายอยู่อย่างนี้ จิตมันไม่เคยเกิดเคยตาย จิตไม่เคยทำลาย แต่มันเกิดตายในมิตินี้

ถาม : แต่ในเมื่อที่ว่าไม่มีอะไรเกิดแล้ว คำว่าไม่มีอะไรเกิดไม่มีอะไรตาย

หลวงพ่ : ที่ว่าไม่มีอะไรเกิดไม่มีอะไรตายนี้ เพราะมันไม่มีภพ มันไม่มีคนสื่อสาร มันไม่มีสิ่งใดๆ เลย แต่มันมีอยู่ มันไม่สื่อสาร มันไม่เข้ารหัส การที่ไม่เข้ารหัสนี้มันเป็น

ธรรมชาติอยู่แล้ว ถึงไม่มีเกิดไม่มีตาย พระอรหันต์ไม่มีเกิดไม่มีตาย และที่รู้ได้พระอรหันต์อย่างเดียว

พระอนาคาไม่รู้หรือ พระอนาคารู้ พระอนาคาคิดทำไม? ทำไมพระอนาคาต้องไปเกิดเป็นพรหม? เพราะพระอนาคาคิดว่าเป็นพระอรหันต์ พอคำว่าคิดพระอรหันต์ มันก็มีตัวจิต ตัวภพ ตัวหนึ่งเดียวไง เพราะพระอนาคาทิ้งกามภพ

กามภพคือ กามภพนะทิ้งปฏิฆะ กามราคะกับปฏิฆะ กามราคะ โอชะ ถ้ากามราคะเวลาที่พระสกิทา พระสกิทาเป็นพระสกิทานะ แล้วตาย ตายยังเกิด ถ้าไม่เกิดเป็นมนุษย์ก็ยังเกิดเป็นเทวดา เกิดเป็นเทวดาอะไร เพราะมันมีกาม เพราะเทวดายังมีกาม ทั้งๆ ที่ว่าเป็นพระสกิทานะ

แต่ถ้าเป็นพระอนาคา พระอนาคานี้มันละกาม ละกามคือปฏิฆะ กามราคะคือ ความโลภ ความโกรธ ความหลง ความหลงในกาม พอละในกาม สิ่งทีละมาใครเป็นคนละ ก็ใจคือเป็นคนละ พอใจเป็นคนละ ใจมันก็ปล่อยมา พอปล่อยมามันก็คิดว่าเป็นพระอรหันต์เพราะมันปล่อยมาหมดแล้ว ว่างหมดเลย โมฆราชไง เธอจงมองดูโลกนี้เป็นความว่าง

แต่หัวใจที่ดูเขามันไม่เห็น มันห้ามดู มึงอย่ามาดูกูนะก็กูเป็นอวิชา กูคุมมึงอยู่ มึงจะดูกูได้อย่างไร? มันก็ใสออกหมดเลย มันก็ไม่ยอมมาดูมันเห็นไหม มันก็เลยติด มันก็เลยไม่รู้ ก็มันนี่มันตัวเกิดตัวตาย แต่ตอนนั้นมันหลง มันไม่รู้ มันนี่กว่ามันไม่มี แต่พอมันตายปั๊บ เออ ก็กูอยู่นี่ไง ก็กูมาเกิดอยู่นี่ กูไม่มีได้อย่างไร?

ฉะนั้นมันถึงบอกว่าพระอรหันต์เท่านั้นที่ไม่เกิดไม่ตาย พระอรหันต์เท่านั้นที่จะรู้แจ้งเห็นจริง มีพระอรหันต์เท่านั้น พระอนาคานี้ตัวคิดอย่างดีเลย อนาคา ๕ ชั้น อนาคานี้คิดมาก แต่ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์นะ ส่วนใหญ่นี้คิด คิดตรงนี้ คิดในความว่าง เพราะอะไร รู้ไหม? เพราะว่าพระไตรปิฎกหรือว่าโดยสามัญสำนึกของเราจะคิดถึงเรื่องความว่างกันหมด นุ่นก็ว่างนี้ก็ว่าง

คิดถึงความว่างแล้วก็สร้างจินตนาการว่างเพราะใจ กิเลสมันอยากได้ โดยกิเลสมันอยากได้ อยากเห็น อยากรู้ พอมันมีสิ่งใดแล้วมันเหมือน (โทษนะ) สามล้อถูกหวย

ทุกข์ ทุกข์ฉิบหายเลย พอถูกหวนนี้ แหม สามล้อถูกหวย มันเพลินมันจ่ายอย่างเดียว เดี่ยว
แม่งทุกข์อีก ใช้จ่ายเกลี้ยงเลย

เหมือนกัน พอจิตมันไปสัมผัสอะไรเข้า โอ้โฮ คำนั่น คำนั่น คำนั่น มันจะให้
คะแนนมันแบบว่าเอวกร้อยเลย เอวกร้อย เอวกร้อยร้อย เอวกร้อย ทั้งๆ ที่ แหม
มันเอศุนย์ทั้งนั้น เอลบ ไอ้บ้า โห ในปฏิบัติมันเป็นอย่างนี้มาตลอด พอมันปล่อยบับ
ไอ้โฮ ให้เอวกร้อยเลย เอวกรแสนบวกล้านเลย พอมันเสื่อมมานะ เฮ้ย นี่มันเอลบ มัน
ไม่ใช่ พอเสื่อมแล้วเอาใหม่

ในการกระทำนะ มันจะมาอย่างนี้เยอะมาก แล้วพอมานเจออิทธิฤทธิ์ที่เขาพูดๆ กัน
มันไม่เคยเห็นความจริง คือมันเป็นไปไม่ได้ แม้แต่สมาธิก็เสื่อม ทุกอย่างก็เสื่อม อะไรไม่
มีใครคงที่เลย แม้แต่ปัญญาก็เสื่อม

สิ่งต่างๆ เกิดขึ้นมา สิ่งใดๆ เกิดขึ้นมาสิ่งนั้นต้องดับเป็นธรรมดา สิ่งใดที่สร้าง
ขึ้นมามันก็ต้องบอบสลายเป็นธรรมดา สติตั้งขึ้นมามันก็หายเป็นธรรมดา ไม่มีอะไรคงที่
เลย ไม่มี ไม่มีหรือก ไม่มีอะไรจะคงที่เลย แล้วพอมันไปวาง มันไปหลอกให้มันปล่อย
วาง พอปล่อยวางมันก็ทั้งหมดเลย พอทั้งหมดเลย พอมันเสื่อมหมดเลยก็นั่งคอดก
กรรมฐานม่วนเสีย เศรษฐีล้มละลาย แหม ต้องมาเก็บของเก่าขาย

ต้องมาเก็บของเก่าขายเพื่อจะตั้งต้นใหม่ (หัวเราะ) ไม่ใช่พูดเล่นนะ เรื่องจริงนะ ที่
พูดนี้เรื่องจริงนะ ถึงเวลา เวลาจิตมันดี ครูบาอาจารย์ท่านถึง โอ้โฮ ต้องถนอมรักษา ต้อง
คอยเตือน ต้องคอยบอกเพราะคนเวลาล้มละลายนะ แล้วไปตั้งตัวใหม่ ทุกข์มาก จิตเสื่อม
เวลามันเสื่อม เสื่อมจริงๆ แล้วถ้าพูดถึงเดือนขนาดไหน บอกขนาดไหนนะ มันก็เสื่อม
มันทิวี่ มันยี่ดว่าของมันจริงๆ พอมันไปเสื่อมเอง มันทุกข์เอง แล้ว โอ้โฮ.. โอ้โฮ..

เราสอนลูกศิษย์มากอยู่ที่วัด บอกเป็นอย่างนั้นๆ ไม่ค่อยเชื่อหรือก เวลากลับมา

“แหม แหม หลวงพ่อ อย่างนี้ทุกทีเลย จริงทุกทีเลย”

ทั้งนั้นนะ บอกไปเยอะ ทุกคนจะกลับมาละ จริงทุกทีเลย แต่ถ้ามันยังไม่รู้ นี้วุฒิ
ภาวะ วุฒิภาวะของใจมันไม่ถึงกัน ไม่ถึงหรือก สอนแค่ไหนก็ไม่รู้ แต่ครูบาอาจารย์เขา
ด้วยสัญชาตญาณ ด้วยความเป็นไปของครูบาอาจารย์ก็พยายามจะดูแลกันนะ จะบอกด้วย
ทางอ้อม บอกด้วยความเป็นจริง

แต่พอเราบอกว่า ถ้าทางโลกเห็นว่าพระอาทิตย์ขึ้นพระอาทิตย์ลง คำว่าพระอาทิตย์ขึ้นพระอาทิตย์ลงเพราะเราอยู่ในจุดใดจุดหนึ่งของโลก เมื่อก่อนมันยิ่งเลวร้ายกว่านี้ละ เมื่อก่อนบูชาพระอาทิตย์ เมื่อก่อนบูชาไฟ เมื่อก่อนบูชาภูเขา บูชาทุกอย่าง บูชาผี ถ้าศาสนาพุทธยังไม่เกิด ในปัจจุบันนี้ ในลัทธิอื่นๆ มันเป็นคำสมมุติ พูดถึงว่าบูชาพระเจ้า บูชาอะไร ชื่อพระเจ้า นั่นก็คือบูชาไฟนั่นแหละ เพราะอะไร?

เพราะพระเจ้าไม่มี สิ่งต่างๆ ไม่มีนะ ไม่มีเพราะอะไรรู้ไหม? ไม่มีเพราะมันมีวาระ พระอินทร์ก็มีวาระ จิตไม่มีคงที่ไง พระเจ้าไม่มีหรือ เราคือพระเจ้า พวกโยมนี่เป็นพระเจ้า โยมทำดี โยมสร้างบุญกุศลนะ โยมไปเกิดเป็นพระอินทร์ เกิดเป็นพระอินทร์ เกิดเป็นเทวดา โยมนี้คือพระเจ้า เราคือพระเจ้า คือพระเจ้าเป็นวาระ

วาระที่เราทำดีเราก็ไปเกิดเป็นพระเจ้า คือจริงๆ แล้วมันอนิจจังไง มันเปลี่ยนแปลงไง มันไม่มี มันหมุนเวียน ไม่มีอะไรคงที่หรือ แล้วพระเจ้าองค์ไหนเป็นพระเจ้าแท้ พระเจ้าองค์ไหนเป็นพระเจ้าปลอมที่มาเปลี่ยนตำแหน่งพระเจ้า ไม่มีหรือ

ที่นี้พอลำว่าไม่มีบ๊ีบ มันก็เท่ากับมาบูชาดิน น้ำ ลม ไฟนี่ไง แล้วที่บอกว่าไอ้ที่มันพูดนั้นะมันพูดว่าเรามาเกิดถึงพุทธกาล ลองไปพูดสมัย พูดที่ว่า

ถาม : แต่ชาวโลกที่เห็นการเกิดและการตายเหมือนพระอาทิตย์ขึ้นพระอาทิตย์ตกนี้ จริงๆ มันไม่มีหรือ พระอาทิตย์มันส่องแสงอยู่ตลอดเวลา

หลวงพ่ : ไอ้ไม่มีเพราะเอ็งมาเกิดตอนนี้ เอ็งรู้วิทยาศาสตร์ไง เอ็งเกิดเมื่อพันปีที่แล้ว เอ็งว่ามีหรือเปล่าละ ถ้าเอ็งเกิดเมื่อที่โลกนี้ยังเป็นโลกแบนอยู่นะ เมื่อก่อนโลกนี้โลกแบนนะ ใครบอกโลกนี้โลกกลม มึงโดนตัดหัวนะมึง โลกนี้โลกแบนนะมึง ไม่ใช่โลกกลมหรือ แล้วพระอาทิตย์ขึ้นพระอาทิตย์ตกมึงจะรู้ได้อย่างไร? แหม มาอวดรู้ อวดรู้เพราะวิทยาศาสตร์มันเจริญนี้ (หัวเราะ)

เวลาเราอ่านพระไตรปิฎก เราอ่านกันเฉยๆ เห็นไหม โช้ เราอ่านพระไตรปิฎกนะ เราคิดถึงมุมมองของมนุษย์เมื่อสมัยสองพันปีที่แล้วที่พระพุทธเจ้าบอกว่าต่อไปจะมีฝนเหล็ก ทุกคนถึงว่าฝนเหล็ก เดียวนี้เวลามันทิ้งระเบิดทีนะปุพรมเลย เห็นภาพชัดเจนนะต่อไปนะ น้ำเต้าจะจมน้ำ ระเบิดจะฟูลอย ต่อไปสังคมคนดีต้องหลบหลีก คนชั่วจะเชิดชูเพราะสังคมคนชั่วมันมาก คนชั่วต้องมากกว่าคนดี แล้วดูปัจจุบันสังคมเราสิ

อ่านพระไตรปิฎกที พระพุทธเจ้าพยากรณ์ไว้หมดแล้วละ ต่อไปคนดินะน้ำเต้ามัน จะจมน้ำ น้ำเต้าคูมันเบา อากาศมันพองขนาดไหน กระเบื้องมันจะฟลุ่ย กระเบื้องนะมัน จะขึ้นมาได้ไง คุณเดี๋ยวนีสิ คุณมันสิ โอ้อโฮ คนคิดทั้งนั้น ประชาธิปไตย โอ้อโฮ เป็นคนของ สังคม โอ้อโฮ เป็นคนของสังคมนะ กระเบื้องมันจะฟลุ่ย กระเบื้องฟลุ่ยหมดเลย ไอ้คน ดีๆ มึงไปเลือกตั้งไม่มีใคร เสียงเดียวเท่านั้น ตัวเองลงให้ตัวเอง ได้เสียงเดียว กูลงให้ ตัวเอง น้ำเต้ามันจะจมน้ำใหม่ กระเบื้องมันจะฟลุ่ย

อ่านอย่างนี้ เวลาเราอ่านพระไตรปิฎกแล้วเราก็คิดเปรียบเทียบ คิดเปรียบเทียบ แล้วมันถึง โอ้อโฮ โอ้อโฮ นะ แต่เราคิดถึงว่าพวกเรานี้อ่านพระไตรปิฎก แล้วก็เอามุมมอง ของเราไปตีความ มันคนละยุคคนละสมัย แต่อริยสัจอันเดียวกัน ทุกข์อันเดียวกัน ทุก อย่างอันเดียวกัน แต่เราตีความกันไม่ออก ตีความกันไม่เป็น เราเข้ากันไม่ถึงหรอก

พูดอย่างนี้เหมือนกัน สิ่งที่คุณนี้มันที่ว่าพูดถึงว่ามันไม่มีอะไรเกิดไม่มีอะไรตายนี้ มันไม่รู้จริง ถ้ารู้จริงแล้วเราถึงเข้าใจใจ เข้าใจที่ว่า เพราะเข้าใจ เพราะมีประสบการณ์ ประสบการณ์เวลามันซ็อก เราเคยซ็อก เคยจะตายหลายทีนะ จิตมันจะออก มันจะออก อย่างไร? เรานี้ซ็อกตัวเอง ซ็อกหลายทีเลย เคยซ็อกมาหลายทีแล้ว

เวลามันแพ้งจริงๆ นี่ซ็อกเลย พอซ็อกนี้มันดับหมด แล้วมันซ่าออกมา มันซ่า ออกมาอย่างนั้น คือจิตเวลามันถอนออกหมดมันจะถอนอย่างไร? แล้วเราดึงไว้ไม่ให้ออก มันจะปล่อยอย่างไร? แล้วเวลาไปพูดถึง

เวลาหลวงตาท่านพูดถึง ท่านเป็นของท่านที่ว่า ท่านถ่าย ๒๐ ครั้ง ๒๑ ครั้งอะไร อ้าวเลยนะ มันก็ถอยเข้ามา ถอยเข้ามา นี่มันจะออกจากร่าง เวลามันจะออกจากร่างไม่มี ผลอหฺรอก สตินี้สมบูรณ์มาก ร้อยเปอร์เซ็นต์ มึงไปไหนกูไปด้วย ไปไหนไปกัน ไม่มี ผลอ ไปได้ตลอด

แต่ถ้าไม่สมบูรณ์นะ ผลอ พอมันจะเป็นไรไป อ้าว ไปไหน พรวด! ตายแล้ว ตาย แล้วถึงรู้ว่า อ้อ กูตายแล้ว ออกจากร่างไปแล้ว ไม่ทันหรอก แต่ถ้าทัน ประสบการณ์มีใจ ประสบการณ์มีเวลาเทศน์มันก็ออกไปตาม จริงมันคือจริง เทศน์ไป เทศน์ไป อันนี้มันเลย มันด้วยเลย อันนี้เลยมันด้วย มันเปลี่ยนได้

จิตสกปรกมันเปลี่ยนให้เป็นจิตสะอาดได้ มันเป็นความจริงได้ มันดูได้ มันทำได้ แต่มันต้องทำจริงๆ ไง แล้วทำจริงๆ อาจารย์ที่เป็นเขาไม่เปิดหมดใจ ถ้าเปิดหมดมันเป็น วิปัสสนิก คนควรที่มันจะทำได้ เป็นได้ มันเลยไม่เป็นเลย คุณสิ เห็นไหม ลูกเศรษฐีส่วน ใหญ่พอใช้จ่ายจนเคยแล้ว หาเงินไม่เป็นนะ จะจ่ายลูกเดียว นี่ก็เหมือนกัน ไปอยู่กับครูบา อาจารย์ที่รู้จริง มีชื่อเสียงนะ จำทำนมาหมดเลย แล้วก็ไปไม้กัน แล้วถึงเวลาแล้ว หมดตัว นั้นล่ะ พอถาม ตอบเขาไม่ได้หรอก

เนื่องจากว่าเวลาพูดทำให้เล่าเรื่องมันๆ โอ้โฮ มันทั้งวัน แล้วพอเล่าไป อือ หลวง พ่อจี๋ไม้ฉิบหายเลย มันไม่เคยเห็นกูทำนี้หว่า เอาพูดจริงๆ พูดจริงๆ มันกล้าพูด ก็พูดของ จริง แต่ถ้าคนฟังนะ โอ้โฮ จี๋ไม้ฉิบหายเลย โอ้โฮ ไม้ได้ทุกเรื่อง อ้าว ไม้ มึงจับผิดกูสิ มึง จับผิดกว่ากูไม้ตอนไหน เดียวกูอธิบายให้มึงฟัง มึงจับผิดกูไม่ได้หรอก มันรู้คนละชั้น มันรู้คนละชั้น มันรู้กันไม่ได้

เนาะ เอาแค่นี้ก่อน เอวัง